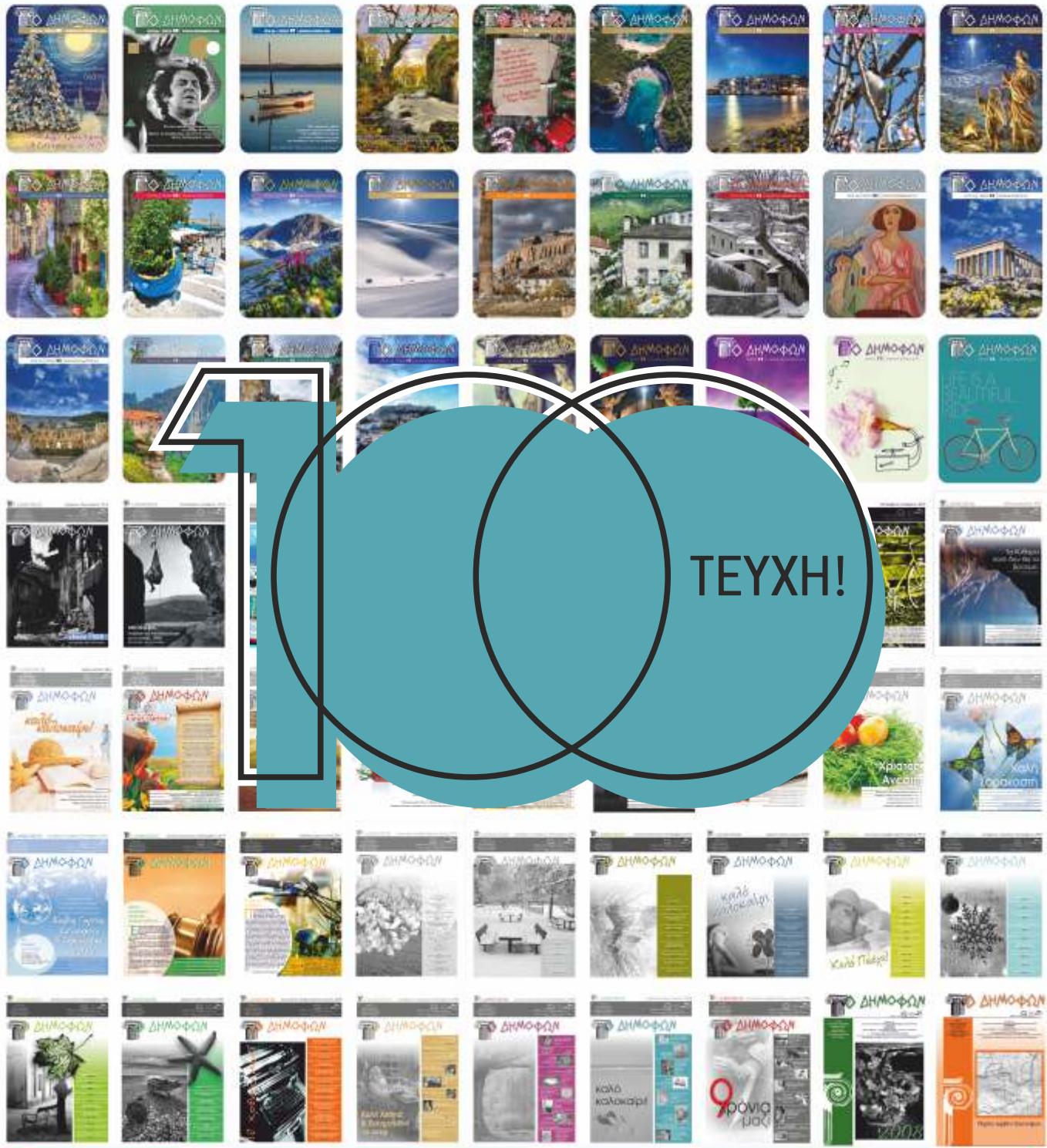

ΔΗΜΟΦΩΝ

ΕΤΟΣ 23ο | ΤΕΥΧΟΣ 100 | ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

Σύλλογος Ποιοτικής & Πολιτιστικής

Αναβάθμισης Δυτικής Αττικής

"Ο ΔΗΜΟΦΩΝ"

ΕΚΔΟΤΗΣ

Δημητρούλης Παναγιώτης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΜΕΛΩΝ/ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Κοροπούλης Βασίλης

Κοροβέση Ελένη

Παπαϊωάννου Παναγιώτης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑΣ

Λαϊνάς Παναγιώτης -

Μποχάρτζας Γεώργιος

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Πέππα Κωνσταντίνα

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ

Μήτσου-Τσιάμη Κατερίνα

Πτυχ. Τεχνολόγος Γραφικών Τεχνών

Ταχυδρομική Διεύθυνση

28ης Οκτωβρίου 3, 196 00

Μάνδρα Αττικής

Τηλ.: 6977.781.753

www.dimofon.gr

e-mail: info@dimofon.gr

Ο "ΔΗΜΟΦΩΝ" ανταλάσσεται με
όλα τα έντυπα πολιτιστικού περιεχομένου.

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν τις απόψεις εκείνων
που τα υπογράφουν.

Επιτρέπεται η τιμηματική ή ολική αναδημοσίευση
άρθρων, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η
πηγή τους.

Η ύλη για το τεύχος "έκλεισε" στις 14/03/2022.

ΕΤΟΣ 23^ο
ΤΕΥΧΟΣ 100

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΜΑΡΤΙΟΣ 2022

Δύο συλλέκτες "πρότυπα"- "υποδείγματα". Ένας πρόλογος στο συλλεκτικό φαινόμενο

Kοινωνικά καταξιωμένος, έχοντας φθάσει επαγγελματικά σε υψηλή υπηρεσιακή θέση, με τα παιδιά του μεγάλα πλέον και "τακτοποιημένα - αποκατεστημένα" [εσχάτως και παππούς...], παντρεμένος (με τη γυναίκα του να δραστηριοποιείται ακόμα επαγγελματικά με μεγάλη επιτυχία), αφότου βγήκε, προ καιρού, στη σύνταξη, μπορεί πλέον και ασχολείται πιο συστηματικά με μία από επώνυμά του αγάπη [σας διαβεβαιώ πως δεν είναι η μόνη!], δηλαδή το να συλλέγει.

Τι συλλέγει; Πολλά και ποικίλα: Βιβλία, περιοδικά, έγγραφα, κάρτες, φωτογραφίες, αντικείμενα, έργα τέχνης κάθε είδους και μορφής. Τα περισσότερα απ' αυτά, όπως ο ίδιος λέει, δεν τα βρίσκει αλλά... τον βρίσκουν! Εξηγούμα: Από ετών γνωστός ως συστηματικός συλλέκτης όχι μόνο στον κοινωνικό του περίγυρο, αλλά και στον ιδιαίτερο χώρο των συλλεκτών αλλά και των εμπόρων, όλοι αυτοί τον προσεγγίζουν (οι πρώτοι συκνότατα τελείως ανιδιοτελώς, οι τελευταίοι αναμφίβολα με σκοπό το κέρδος...) και του προτείνουν "ένα σωρό" πράγματα. Και αυτός "δεν προφταίνε" είτε να αποδέχεται προσφορές, είτε να αγοράζει... Σε σημείο που έχω την αίσθηση (δεν τον γνωρίζω δα τόσο καλά για να σας διαβεβαιώσω περί τούτου) ότι, πλέον, δεν μπορεί να έχει πλήρη εποπεία όλων των πραγμάτων που απαρτίζουν τη συλλογή του (ή, ορθότερα: τις συλλογές του). Μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται, όπως μπορείτε να υποθέσετε, και "θησαυροί" [Προς αποφυγή παρεκκήσεων: Οι συλλέκτες, όταν μιλούν για "θησαυρούς", συκνότατα δεν εννοούν κάτι που "κοστίζει μια περιουσία", αλλά, ενδεχομένως, κάτι που διαφωτίζει μια πτυχή του παρελθόντος...].

Κάθε φορά που τον συναντώ, σπεύδει να μου αναγγείλει ή/και να μου επιδείξει τα νέα "πολύτιμα" [υπό την έννοια που προεξέθεσα] αποκτήματά του. Για όσους από εσάς δεν ανήκετε στον χώρο, οφείλω να επισημάνω ότι κάτι τέτοιο δεν είναι σύνηθες, αφού πάρα πολλοί συλλέκτες είναι "κρυψίνοες" και κρατούν τα αποκτήματά τους "για τα μάτια τους μόνο" (πολλοί απ' αυτούς φρούριομενοί, ενίστε δικαιολογημένα, κάποια κλοπή εις βάρος τους, αφού μάλιστα ο χώρος δεν είναι δα "αγγελικά πλασμένος"...). Για όσους από σας, εξάλλου, σπεύσετε να τον χαρακτηρίσετε ως επιδειξία, οφείλω να σας διαβεβαιώσω περί του αντιθέτου. Δεν το χρειάζεται ο άνθρωπος! (Γι' αυτό, άλλωστε, αναφέρθηκα ακροθιγώς, ευθύς εξαρχής, στο "προφίλ" του ανθρώπου, που είναι πολλαπλώς και ποικιλοτρόπως καταξιωμένος). Επανερχόμενος, θέλω να επισημάνω ακόμα την προθυμία του όχι μόνο να δείξει τα αποκτήματά του σε γνωστούς και φίλους, αλλά και να τα μοιραστεί υπό μία έννοια μαζί τους: είτε να τους τα δανείσει (π.χ. για κάποια έρευνα ή μελέτη) είτε και να τους χαρίσει κάποια (εάν τα έχει διπλά ή είναι ιδιαιτερος αξίας και σημασίας για τον τυχόν ενδιαφερόμενο τρίτο).

Με τα χαρακτηριστικά που λίγο -πολύ περιέγραψα, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί: συλλέκτης - πρότυπο, συλλέκτης - υπόδειγμα. Με ένα - δυο μόνο μειονεκτήματα, τουλάχιστον κατά τη δική μου κρίση, οφειλόμενα προφανώς στον ρυθμό με τον οποίο πλουτίζει τη συλλογή του: Κατ' αρχάς "δεν

γνωρίζει τι έχει". Κυριολεκτικώς! Διότι δεν προλαβαίνει να καταγράφει και να ταξινομεί τα νέα του αποκτήματα. Και, πέραν τούτου, δεν νομίζω πως αξιοποιεί τη συλλογή του κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο, δηλαδή προς γενικότερο όφελος του κοινού. Οι πληροφορίες που μπορούν να αντληθούν από ένα αντικείμενο, ιδίως δε από ένα έγγραφο, δεν κοινοποιούνται ευρύτερα, ελλειψει χρόνου, ώστε να μπορούν να φανούν χρήσιμες σε κάποιον τρίτο ενδιαφερόμενο.

Αυτό το τελευταίο είναι, κατά τη γνώμη μου, το μεγαλύτερο μειονέκτημα. Του το... συγχωρώ, όμως, σκεπτόμενος πως κάπως έτσι, σαν κι αυτόν, πρέπει να ξεκίνησε και ο συλλέκτης Μπενάκης, με αποτέλεσμα να έχουμε στην Ελλάδα αυτό το εκπληκτικό φερώνυμο μουσείο. Γνωρίζω, άλλωστε, ότι αυτή είναι και η μεγάλη του επιθυμία: Η συλλογή του να καταλήξει σε ένα μουσείο ή, ακόμα καλύτερα, να εξελιχθεί σε μουσείο. Προσωπικά του το εύχομαι ολόψυχα, διότι το αξίζει!

Ευτυχώς δε που δεν είναι ο μόνος που φέρει τα χαρακτηριστικά ενός ιδανικού συλλέκτη (εάν θα μπορούσε να υπάρχει ένας τέτοιος όρος...). Γνωρίζω και άλλους που λίγο - πολύ του μοιάζουν.

Πώς θα μπορούσα να μην αναφερθώ, για παράδειγμα, σε έναν άλλο συλλέκτη, που με την φιλία του, ο οποίος εδώ και χρόνια, ενόσω ακόμα εργάζόταν, επίσης σε υψηλόβαθμες θέσεις του Δημοσίου, συγκέντρωνε συστηματικά μια πληθώρα αντικειμένων, κατά βάση λαογραφικού και ιστορικού ενδιαφέροντος, καταφέρνοντας, έτσι, και αυτός, να δημιουργήσει μια πολύ πλούσια, σε περιεχόμενο και ποικιλία, συλλογή... Μέχρι που ήρθε αντιμέτωπος με το αμείλικτο ερώτημα, το οποίο αργά ή γρήγορα καλείται να αντιμετωπίσει κάθε συλλέκτης: "Και μετά τι;".

Τι θ' απογίνει η συλλογή όταν... κούφια η ώρα... Τα παιδιά, βλέπετε, και σε αυτή την περίπτωση, δεν συμμερίζονται το πάθος του ιδίου και την ενεργή ένθερμη υποστήριξη της συζύγου του στο συλλέγειν. Αποφάσισε, λοιπόν, ο συλλέκτης αυτός να δωρίσει το σύνολο των αποκτημάτων του σε οποιονδήποτε φορέα θα έδεικνε ενδιαφέρον, αρκεί να διασφαλίζε μια στέγη για τη συλλογή του. Προέκυψαν δύο περιπτώσεις ενδιαφέροντος, εκ των οποίων η πρώτη ναυάγησε διότι οι πρόθυμοι - ενδιαφερόμενοι ήθελαν να προβούν σε επιλογή του υλικού (αδιαφορώντας για τα περισσότερα) και η δεύτερη, από έναν Δήμο της χώρας, διότι άλλαξε η δημοτική αρχή. Ευτυχώς η επόμενη περίπτωση ήταν "τρίτη και φαρμακερή" και δεν... "φαρμάκωσε" περισσότερο τον πρωταγωνιστή μας: Ένας πολιτιστικός σύλλογος της ιδιαίτερης πατρίδας του έθεσε τη συλλογή υπό την προστασία του και, έτσι, ήδη αυτή βρήκε μια κάποια στέγη και θα παραμείνει προστατευμένη και αξιοποιήσιμη σύνολο. Διότι ο περί ού ο λόγος "ήρωας" μας έχει φροντίσει, με δικές του δαπάνες, να γίνει και μια συστηματική καταγραφή και φωτογράφηση όλου του υλικού από εξειδικευμένη μουσειολόγο!

Αν είχα τις ικανότητες θα ήθελα είτε να γυρίσω μια ταινία - ντοκιμαντέρ για τους δύο ανθρώπους στους οποίους αναφέρθηκα παραπάνω είτε, εναλλακτικά, να γράψω γι' αυτούς ένα λογοτεχνικό κείμενο, κατά προτίμηση διήγημα ή βιογραφία, προκειμένου να προβληθεί η αξιέπαινη προσπάθειά τους ως παράδειγμα και για άλλους. Διότι

γνωρίζω μεν και άλλες παρόμοιες περιπτώσεις, άξιες ιδιαιτέρων επαίνων, γνωρίζω, όμως, και πάμπολλους άλλους συλλέκτες που είναι, δυστυχώς για μένα, πολύ "πεζοί", "ρηκοί" ή "κενοί". Που ενδιαφέρονται περισσότερο για το "τι έχουν" και όχι για το "τι είναι"...

Το συλλέγειν είναι ανθρώπινο και γι' αυτό είναι τόσο διαδεδομένο στην κοινωνία μας. Αν όχι όλοι, οι περισσότεροι κάτι συλλέγουν [ενίστε δε όχι υλικά αντικείμενα, αλλά εμπειρίες ή γνώσεις κ.λπ.]. Από καιρού σκεπτόμουν να ασχοληθώ με το συλλεκτικό φαινόμενο, προσεγγίζοντάς το από διάφορες πλευρές και οπτικές: ψυχολογικές (μέχρι και ψυχοπαθολογικές...), κοινωνικές, συμπεριφορικές κ.λπ. Έχει μεγάλη σημασία τι συλλέγει (ή τι "μαζεύει"...) κάποιος, γιατί το συλλέγει (και δη τι τον οδήγησε στο να αρχίσει να συλλέγει ή πού αποσκοπεί - στοχεύει με τη συλλογή του), πώς και πόσο (δηλαδή και "πόσα"...) συλλέγει, πόσα ξοδεύει για να αυξήσει - επεκτείνει τη συλλογή του, πόσο η συλλογή κάποιου τον επηρεάζει στην καθημερινή κοινωνική ζωή του, τι "αγωνίες", άγκη και προβλήματα του δημιουργεί (ή, ενδεχομένως, του λύνει....) κ.λπ.

Καθένα από τα παραπάνω ερωτήματα ακούγονται ίσως απλά, σας διαβεβαιώ όμως ότι δεν είναι καθόλου απλή και εύκολη η απάντηση, αλλά απαιτεί χρόνο και εμβάθυνση και προβληματισμό. Θα επιχειρήσω να το κάνω στο μέλλον, σε μια σειρά άρθρων. Μεθοδικά και συστηματικά (Τουλάχιστον αυτή είναι η πρόθεσή μου... θα δούμε πώς θα εξελιχθεί...). Το παρόν σημείωμά μου ας θεωρηθεί "εισαγωγικό" ή, ορθότερα, "προλογικό".

Σχόλια με αφορμή τη νέα σειρά με τη ζωή του Αγίου Παϊσίου

Του αρχιμ. Ιακώβου Κανάκη

Ημεγάλην απήκησην που είχε ήδη από το πρώτο επεισόδιο η νέα σειρά με την ζωή του αγίου Παϊσίου είναι κάτι που μας ενθαρρύνει ως πρόσωπα και ως κοινωνία. Οι άνθρωποι στην πλειονότητά τους αναζητούν το αληθινό, το γνήσιο, το θεϊκό. Όχι μόνο οι μεγαλύτεροι, αλλά και αυτά τα νέα παιδιά αναζητούν κάτι ανώτερο, κάτι που θα τους εμπνεύσει. Θέλουν να βλέπουν ότι δεν είναι όλα μάταια, τα όνειρά τους ανύπαρκτα και κατεστραμμένα. Επιζητούν μια ελπίδα. Ζουν στα σχολεία μας δύο ιδιαίτερες χρονιές, τις οποίες δεν ζήσαμε οι μεγαλύτεροι. «Τηλεκπαίδευση», «εξ αποστάσεως μαθήματα», «υγειονομικά πρωτόκολλα» και τόσα άλλα, που έχουν μπει στην καθημερινότητα τους, χωρίς φυσικά οι ίδιοι να ευθύνονται, αλλά καλούνται να ανταπεξέλθουν σε όλα αυτά. Και είναι αλήθεια, ότι σε μεγάλο βαθμό τα καταφέρνουν και έχουν ανταποκριθεί με συνέπεια και ωριμότητα. Βλέποντας αυτά τα παιδιά, που βρίσκονται στους υπολογιστές ή στα κινητά τους τηλέφωνα αρκετή ώρα μέσα στην ημέρα, αλλά και της νύχτας, βλέποντας την νέα σειρά ενθουσιάστηκαν. Με προσοχή είδαν να ενσαρκώνται μια αυθεντική ζωή, ανθρώπων, πού η οικογένεια, οι κοινότητες, η πνευματικότητα, η αλληλεγγύη και κυρίως η αγάπη είναι βασικός πυλώνας.

Η προσφυγιά, η υπεράσπιση ιδεών, οι στάσεις ζωής, όπως η Πίστη, η αγάπη για την πατρίδα, τον συγγενή, αλλά και τον συνάνθρωπο γενικότερα «Ζωντανεύοντα» ήδη μέσα από το πρώτο επεισόδιο της σειράς και είναι θέματα κάπως άγνωστα στις νέες γενιές. Η ζωή των αγίων, και μάλιστα αυτών, που ζήσαμε οι περισσότεροι σκεδόν παράλληλα μαζί τους, όπως του αγίου Παϊσίου είναι σημαντικό να γίνονται γνωστές μέσα από τα κείμενα, τις τέχνες και ειδικά μέσα από την μεγάλη οθόνη, πού τόσο επηρεάζει την ζωή των ανθρώπων. Είναι μεγάλο γεγονός ο άνθρωπος να υποστηρίζει τα πιστεύω του και μάλιστα να φθάνει στο σημείο να δίνει την ζωή του γι' αυτά, να αφιερώνεται σε αυτά. Υπάρχει άμεση η ανάγκη να βλέπουμε βιωμένο το Ευαγγέλιο. Αυτό είναι το ζητούμενο και το συγκλονιστικό. Όταν κάποιος διαβάζει το Ευαγγέλιο, αυθόρυμπα έρχεται στον νου του η σκέψη, αν αυτό μπορεί να είναι εφαρμόσιμο στην ζωή μας, και πόσο μάλλον στην σύγχρονη δύσκολη καθημερινότητά μας. Οι βίοι των αγίων απαντούν σε αυτό ακριβώς, ότι είναι δυνατόν να ζήσεις, όπως προτρέπει ο Χριστός. Και η ζωή του αγίου Νεκταρίου, όπως την είδαμε ήδη, και η ζωή του αγίου Παϊσίου, όπως ξεκίνησε να ξεδιπλώνεται έχουν να μας δώσουν πολλά.

Ειδικά η σειρά με τον βίο του αγίου Παϊσίου δίνει αφορμή για να διαλεχθούν τα μέλη της οικογένειας μεταξύ τους, κάτι που μαζί με τόσα άλλα, έχει λησμονηθεί. Η απόλυτη μοναδιά που χαρακτηρίζει τα μέλη της ίδιας οικογένειας «σπάει» με αφορμή τα όσα διεξάγονται στην σειρά. Το «πνεύμα θυσίας», το οποίο τόνιζε η άγιος σε όλη την ζωή, με λόγο και πράξεις είναι το σπουδαίο, που χρειάζεται να εξηγήσουν με το παράδειγμά τους οι μεγαλύτεροι στους μικρότερους και το οποίο μπορεί να δημιουργήσει υγιείς προσωπικότητες, αγάπη προς γένος μας, αλλά και σωστή τοποθέτηση περί παιγκοσμιότητας και αγαθής συνύπαρξης μεταξύ των λαών. Γενικότερα ένα καλύτερο αύριο.

Η έννοια των παραδόσεων, των ηθών και των εθίμων είναι και αυτό κάτι που με επιτυχόμενο τρόπο παρουσιάζεται. Μια παράδοση που δεν είναι ένα «σκονισμένο ντουλάπι» του παρελθόντος, αλλά είναι τέχνη, πολιτισμός, πρόσδιος, παιδεία, αναγέννηση, είναι η ίδια η ζωή μεταμορφωμένη. Είναι βάση στέρεη για να ανέβει υψηλότερα ο άνθρωπος.

Χρειαζόμαστε μια σωστή τοποθέτηση για το παρελθόν μας, μια ορθή «επίσκεψη» στις ρίζες μας και πάλι ο τόπος μας θα ανθίσει.

Το Ανοιχτό Παράθυρο

Τα βράδια κοιμάται με το φως αναμμένο και το παράθυρο ανοιχτό. Λέει πως έτσι δεν βλέπει άσκημα όνειρα.

Τις νύχτες σεργιανίζει σε κάπους που τους κοσμούν προτομές αγγών πρώων, απλών ανθρώπων της καθημερινότητας: του πατέρα του, της μπέρας του, των αδελφών του, εκείνων που στάθηκαν φάροι και ορόσημα στην ζωή του.

Κι όταν ξυπνάει το πρωί βρίσκει το δωμάτιο λουσμένο σε άπλετο φως κι απ' τ' ανοιχτό παράθυρο να μπαίνει συρίζοντας ο άνεμος λες και ο χώρος έχει γεμίσει καλόβολα αερικά χαμένων δικών του ανθρώπων.

Τότε πέφτει σε συλλογή αφουγκραζόμενος τον εσώτερο κόσμο του κι είναι σαν να μην έχασε ποτέ τ' αγαπημένα πρόσωπα που ωστόσο ζουν μακριά του. Ένα όμορφο μα θλιμμένο χαμόγελο σκηματίζεται για μια σπιγμή στο πρόσωπό του κι έπειτα ετοιμάζεται για την ρουτίνα της δουλειάς.

Τα βράδια κοιμάται με το φως αναμμένο και το παράθυρο ανοιχτό κειμώνα καλοκαίρι κι είναι ν' απορείς που ακόμα δεν έχει πουντιάσει.

ΣΧΟΛΙΑ: Το ανοιχτό παράθυρο στο ποίμα είναι η επικοινωνία, η εξωστρέφεια, το μοίρασμα συναισθημάτων και σκέψεων. Μόνο που αυτή η επικοινωνία συντελείται το βράδι στον ύπνο του πρωταγωνιστή με έμφαση τα αγαπημένα του πρόσωπα. Το πρωί ο πρωταγωνιστής επηρεασμένος από τα όνειρα έχει μια πικρή ανάμνηση των όσων έζησε στο όνειρό του. Η ειρωνεία του ποιήματος κρύβεται στους τελευταίους τρεις στίχους όπου υπονοείται ότι το να ονειρεύεσαι υπερβολικά μπορεί να σε φέρει αντιμέτωπο με την απτή πραγματικότητα, με τρόπο που ούτε καν έχεις σκεφτεί.

Θεωνάς Χαρατσός

Η Τεχνική της Ειρωνείας στην «Τέχνη της Ποιήσεως»* ...

Ελένη Α. Ηλία

(Μέρος Α')

Tο αφιέρωμά μας στην ποίηση ή οποία τιμάται παγκοσμίως την 21^η Μαρτίου, περιλαμβάνει φέτος έργα ποιητών, στα οποία χρησιμοποιείται η τεχνική της ειρωνείας. Εντοπίζεται το ειρωνικό στοιχείο σε έργα τριών νεοελλήνων ποιητών, για τα οποία παρατίθεται και η σχετική βιβλιογραφική ανασκόπηση. Τα ποιήματα που προσεγγίζονται, αφορούν αναγνώστες διαφορετικών πλικιών και μέσα από την ειρωνεία υποβάλλουν αποτελεσματικότατα συγκεκριμένες ιδέες και αξίες, στάσεις και συμπεριφορές. Το αφιέρωμα δημοσιεύεται σε δύο μέρη, στο παρόν και στο επόμενο τεύχος. Αναλυτικότερα, στο Α' μέρος επιλέγονται τα ποιήματα του Καβάφη τα οποία ειρωνεύονται νεαρά πρόσωπα που διακρίνονται για την ανευθυνότητά τους, τον τυχοδιωκτισμό και την παντελή έλλειψη ηθικών αξιών, καθώς αναλώνονται αποκλειστικά στην αναζήτηση του εύκολου κέρδους. Επίσης, στο Β' μέρος παρουσιάζονται δύο ποιήματα του Δημήτρη Καμπούρογλου, κατάλληλα και για μικρότερες πλικίες, τα οποία διακωμωδούν τους ανθρώπινους χαρακτήρες του τεμπέλη και του ανάξιου. Άκομη εξετάζεται το σατιρικό στοιχείο, με το οποίο ο Καρυωτάκης επιλέγει κατά την περίοδο της ποιητικής του ωριμότητας να εκφράσει την υπαρξιακή αγωνία του και το δραμά του για έναν καλύτερο κόσμο.

Η συγκεκριμένη δημοσίευση έχει προκύψει από τρία παλαιότερα άρθρα μου, τα δύο με τους τίτλους **Νεότητα και ειρωνεία στην ποίηση του Καβάφη** και **Η υποδιλωτική φύση της ποίησης στις "Σάτιρες" του Καρυωτάκη** στο περιοδικό *Τετράμηνα*, (τχ. 59-61, Χειμώνας '97-'98, σσ. 4510-4520 και τχ. 51-52, Ανοιξη 1994, σελ. 3805-3810) και το τρίτο, με τίτλο **Μια πρόσφατη προσέγγιση σε παιδικά ποιήματα του 19ου αιώνα** στο περιοδικό *Εκπαιδευτική Ρότα* (τχ. 4, Νοέμβριος 1998, σελ. 27-31).

Κ. Π. Καβάφης

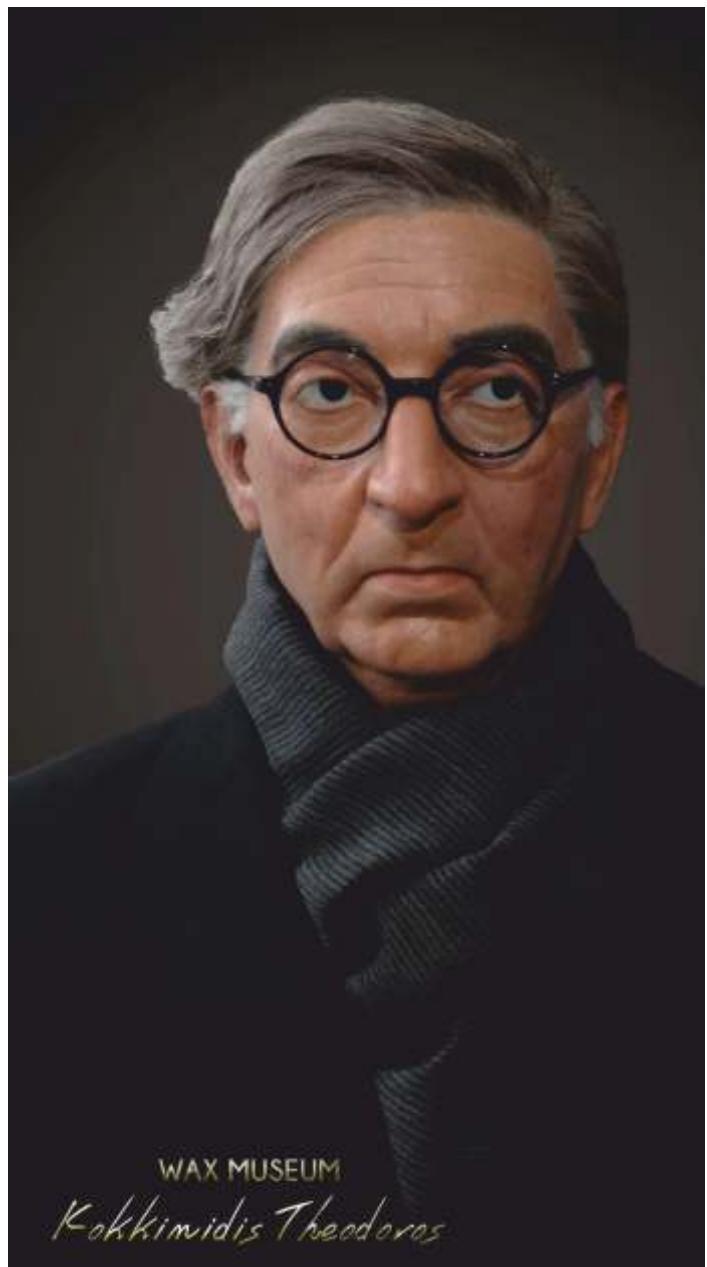
Σε ορισμένες μελέτες για τον Καβάφη, όπως αυτές του Τίμου Μαλάνου (1) και του Νάσου Βαγενά (2), επισημαίνεται ή ειρωνική διάσταση της ποίησής του. Ο Γιώργος Βελουδής, μελετώντας την «ειρωνεία στον Καβάφη», εντοπίζει πλήθος ποιημάτων με ειρωνικό ύφος, τα οποία διακρίνει σε δύο κατηγορίες. Στην πρώτη το θύμα της ειρωνείας ταυτίζεται με το θύμα της ίδιας του της άγνοιας, οπότε πρόκειται για τραγική ειρωνεία. Εδώ, καθώς αντικείμενο της ειρωνείας είναι η αδυναμία του ανθρώπου απέναντι στο θάνατο, προκύπτουν συσχετισμοί με την κλασική τραγωδία. Στη δεύτερη κατηγορία ποιημάτων η ειρωνεία συνίσταται στη διπροσωπία των πρώων τους (3).

Εδώ θα ασχοληθούμε με τις ειρωνικές ποιητικές αναφορές στην νεότητα. Οι περιπτώσεις αυτές είναι λιγοστές, αναλογικά με το πλήθος των ποιημάτων που αναφέρονται σε διάφορες νεανικές μορφές. Ο Σεφέρης γράφει για το έργο του Καβάφη πως ολόκληρο «κρυσταλλώνεται γύρω από το στέλεχος ενός νέου σώματος» (4), ενώ σημειώνεται ενδεικτικά ότι και τα δεκατρία ποιήματα που έγραψε ο ποιητής το 1917 είχαν ως θέμα νεαρά πρόσωπα (5). Κατά τον Δ. Ν. Μαρωνίτη, επίσης, η ποιητική παραγωγή του Καβάφη είναι «μεστή

από μορφές νέων». Αυτό αποδεικνύεται από μία στατιστική ανάλυση, όπου η παρουσία των νέων εντοπίζεται στην χρήση της λέξης «νέος» ως ουσιαστικό 25 φορές, 16 φορές ως επίθετο, της λέξης «παιδί» 19 φορές, της λέξης «έφηβος» 9 φορές και 7 φορές της λέξης «νεότης». Στο έργο του Καβάφη αναφέρονται επιπλέον τα: «αγόρι», «νεανικός», «νεολαία», «πρώτα νιάτα», «πρώτα εφηβικά χρόνια», «πολύ νέος» και «νεότατος»(6). Κρίνουμε, ωστόσο, σκόπιμο να αναλύσουμε τις λιγοστές έστω αυτές περιπτώσεις ειρωνικής αναφοράς στη νεότητα, επειδή φωτίζουν εντονότατα τη θεώρηση της νεότητας στο συνολικό έργο του ποιητή.

Το ποίημα «Ηρώδης Αππικός» ξεκινά με την έκφραση θαυμασμού για τη δόξα του ομώνυμου ρήτορα (8):

A, του Ηρώδην του Αππικού τι δόξα ειν' αυτή.

Εκείνο όμως, για το οποίο κρίνεται και θεωρείται αξιοζήλευτος ο συγκεκριμένος φιλόσοφος, δεν είναι ο φιλοσοφικός του στοχασμός ή η ρητορική του δεινότητα. Οι σύγχρονοι του ποιητή νέοι της Αιγύπου, που συγκεντρώνονται για να ανταλλάσσουν τις φιλοσοφικές τους απόψεις, θαυμάζουν τον Ήρωδη ως αξέραστο άνδρα (9):

*Πόσα παιδιά στην Αλεξάνδρεια τώρα,
στην Αντιόχεια, ή στην Βηρυτό
(οι ρήτορές του οι αυριανοί που ετοιμάζει ο ελληνισμός),
όταν μάζεύονται στα εκλεκτά τραπέζα
που πότε η ομιλία είναι για τα ωραία σοφιστικά,
και πότε για τα ερωτικά των τα εξαίσια.
-ποιος άλλος σοφιστής τ' αξιώθηκε αυτά;- (10)
κατά που θέλει και κατά που κάμνει
οι Έλληνες (οι Έλληνες!) να τον ακολουθούν,
μήπε να κρίνουν ή να συζητούν,
μήπε να εκλέγουν πα, ν' ακολουθούνε μόνο. (11)*

Το ενδιαφέρον, λοιπόν, των Αλεξανδρινών νέων για τη φιλοσοφία είναι επιφανειακό. Εκείνο που ουσιαστικά τους απασχολεί είναι ο έρωτας (12). Συνεπώς, η νεότητα σκιαγραφείται εδώ κυριευμένη από το ερωτικό στοιχείο, και σε απόλυτη διάσταση με την σοφία (13).

Στο ποίημα «Εύνοια τού "Αλεξανδρου Βάλα» ο ήρωας (14), που συμμετέχει σε μια αρματοδρομία, εμφανίζεται αδιάφορος για την ήπτα του. Η αδιαφορία του αποδίδεται στο γεγονός πως η στενή σχέση του με τον ισχυρό Βάλα θα εξασφαλίσει την αμφισβήτηση τού αποτελέσματος τού αγώνα:

*Tou Βάλα ειμ' εγώ η αδυναμία, ο λατρευτός
Αύριο, να δεις, θα πουν πως ο αγών δεν έγινε σωστός.
Άλλωστε, επισημάνει όπι θα αναγορευόταν νικητής, αν και μόνον
το απαιτούσε:
(Μα αν ήμουν ακαλάισθητος, κι αν μυστικά το είχα προστάξει θα
βγαζαν πρώτο, οι κόλλακες, και το κουτσό μου αμάξι).
Θεωρεί, όμως, περιπτώ να επιδιώξει τη νίκη, επειδή η ομορφιά του
και η κοινωνική του θέση επαρκούν για να μην στερείται καμιά
επιθυμητή απόλαυση:
Με τα καλά κρασιά, και μες στα ωραία ρόδα την νύκτα θα
περάσω. Η Αντιόχεια με ανήκει. Είμαι ο νέος ο πιο δοξαστός.*

Η επιτυχία τού νεαρού ήρωα στηρίζεται, λοιπόν, αποκλειστικά στην εξωτερική του εμφάνιση και όχι στις ικανότητές του. Η Ιλίνσκαγια τονίζει ότι αυτός ο γραφικός τύπος, που είχε πλήθος εξουσιών μόνο και μόνο χάρη στην εύνοια τού αυτοκράτορα Βάλα, εκφράζει το αποκορύφωμα της απάθειας και της πολιτικής αδιαφορίας, της παραίτησης από τις ιθικές και κοινωνικές αξίες (15). Μέσα από την ειρωνεία τού ποιητή, για την ανάδειξη της μετριότητας τού νέου σε πλέον σημαντική προσωπικότητα, φανερώνεται η δύναμη της νεανικής ομορφιάς. Η «αιθέρια εφηβική μορφή» που κυριαρχεί στο έργο τού ποιητή, αφού όλοι οι νέοι του - φανταστικοί ή υπαρκτοί, επώνυμοι ή ανώνυμοι - είναι «ωραίοι και εύρωστοι» οδηγεί μακριά από τη φαυλότητα (16). Το κάλλος λειτουργεί στον Καβάφη ως φωτισμός, λύτρωση, έκστασην και παρηγοριά, θεωρούμενο ή ουσία τού ανθρωποκεντρικού σύμπαντος (17).

Το ποίημα «Από την σχολή τού περιωνύμου φιλοσόφου» αναφέρεται σε έναν ωραίο νέο: (μορφήν εις άκρον ευειδήν), οικονομικά εξαρτώμενο από τους γονείς του. Ο ποιητής παρουσιάζει τις διαδοχικές αναζητήσεις του μέχρι να καταλήξει να ασκολείται αποκλειστικά με την εξωτερική του εμφάνιση:

Έμεινε μαθητής του Αμμωνίου Σακκά δυο χρόνια,

*Κατόπι μπίκε στα πολιτικά,
Την περιέργειάν του είλκυσε κομμάτ' η Εκκλησία
να βαπτισθεί και να περάσει Χριστιανός.*

Παράλληλα σημειώνονται οι αιτίες, για τις οποίες απομακρύνονταν ο νεαρός από τις δραστηριότητες που είχε αρχικά καταπαστεί, χωρίς ο ποιητής ευθέως να τις κρίνει (18), αν και μαρτυρούν την ανευθυνότητα του ήρωα του:

*αλλά βαρέθηκε και την φιλοσοφία και τον Σακκά,
Μα τά παραίτησεν. Ήταν ο Έπαρχος μωρός'
κ' οι πέριξ του ξόανα επίσημα και σοβαροφανή·
τρισβάρβαρα τα ελληνικά των, οι άθλιοι....
Μα γρήγορα την γνώμην του άλλαξε,
Θα κάκιωνε ασφαλώς με τους γονείς του, επιδεικτικά
εθνικούς
-και θα του έπαυαν -πράγμα φρικτόν-
ευθύς τα λίαν γενναία δοσίματα.*

Στην παράθεση των μελλοντικών σκεδίων του νέου, που ακολουθεί, επαναλαμβάνονται παραδόξως οι ίδιες ενασχολήσεις που ο ήρωας έχει ήδη απαρνηθεί:

*Έπειτα ίσως εκ νέου στον Σακκά να πήγαινε.
Κι αν εν τω μεταξύ απέθηνσκεν ο γέρος,
πήγαινε σ' άλλου φιλοσόφου ή σοφιστού
πάντοτε βρίσκεται κατάλληλος κανείς.
Η τέλος, δυνατόν και στα πολιτικά να επέστρεφεν.*

Αυτοί οι τελευταίοι στίχοι αντιτίθεται στους προηγούμενους με αποτέλεσμα να εκλαμβάνονται ως ειρωνεία. Κορυφαίο σημείο της αντίθεσης συνιστά η επισήμανση πως το ενδιαφέρον του νέου για τη φιλοσοφία ή τα πολιτικά θα αναθερμανθεί τουλάχιστον αρκετά χρόνια αργότερα, όταν η φυσική του κατάσταση δεν θα του επιτρέπει να συκνάζει στους διεφθαρμένους οίκους και στα κρυφά καταγώγια της Αλεξανδρείας, όπως κάνει στο παρόν.

Τουλάχιστον για δέκα χρόνια ακόμη η καλλονή του θα διαφρούσε,...

Το καταληκτικό ειρωνικό ποιητικό σχόλιο προκαλεί την εντατικοποιημένη δραστηριοποίηση του αναγνώστη (19), ώστε αυτός να αναγνωρίσει τα γηρατεία ως πραγματική αιτία της πθανής επιστροφής του ήρωα στα φιλοσοφικά και τα πολιτικά. Χάρη στην ενεργοποίησή μας αυτήν αντιλαμβανόμαστε πληρέστατα την προνομιόχο θέσην της νεότητας, που μπορεί απερίσκεπτα να απολαμβάνει τον έρωτα. Ο ατέρμονος έρωτας, η καλλιέργεια της κομψότητας και η αδράνεια και η μαλθακότητα υπαγορεύονται κατά το Ρόδην Ρούφο από το στοιχείο της ατομικής ευτυχίας, που συνιστά την υπέρτατη αξία για τα πρόσωπα της ποίησης του Καβάφη (20). Και ο Κ. Μητσάκης επισημάνει πως ύψιστη αξία και αυτοσκοπός στους ανθρώπους τού Καβάφη είναι οι ηδονές (21), ενώ ο Κ. Π. Μιχαλίδης θεωρεί πως η στάση της αναζήτησης της ομορφιάς ξεκινά από το κενό που αισθάνονται οι ήρωες, ως προσπάθεια αποφυγής του (22). Ταυτόχρονα με τα προνόμια της νεότητας συνειδητοποιούμε την πικρία για την ερωτική στέρηση που επιφέρει η σωματική γήρανση. Η Ιλίνσκαγια διακρίνει μια μελαγχολική αιμόσφαιρα στην ποίηση

του Καβάφη, που την αποδίδει στα μοτίβα των γηρατειών και του θανάτου (23). Άλλωστε και ο Πόλυς Μοδινός κάνει λόγο για τον μόνιμο φόβο και το άγχος που κυριαρχεί στο έργο του ποιητή για τον «αναπόφευκτο χωρισμό από τη νεότητα, την ομορφιά, το σφρίγος της ζωής» (24).

Στο «Τέμεθος, Αντιοχεύς 400 μ.Χ.» ο ομιλών διαχωρίζει τον εαυτό του και όσους ακόμη γνωρίζουν το πρόσωπο στο οποίο αναφέρεται το ποίημα με τίτλο «Ο Εμονίδης» από τους υπόλοιπους αναγνώστες τής Αντιόχειας (25):

*Mia αγάπη του Τεμέθου το ποίημα εκφράζει,
ωραίαν κι αξιάν αυτού. Εμείς οι μυημένοι
οι φίλοι του οι στενοί · εμείς οι μυημένοι
γνωρίζουμε για ποιόν εγγράφησαν οι στίχοι.*

Ειρωνευόμενος ο Καβάφης εκείνους που το αγνοούν (26) (Οι ανίδεοι Αντιοχείς διαβάζουν Εμονίδην), προβάλλει την σπουδαιότητα τής ερωτικής ζωής του συγκεκριμένου νέου, συγκρινόμενης με την ποιητική τέχνη (27).

Στο ποίημα «Ας φρόντιζαν» ένας νέος αναφέρεται στην ανάγκη του να εργαστεί, για να επιβιώσει, ύστερα από την οικονομική του κατάρρευση, που αποδίδει στην ακρίβεια της πόλης του. Ο ήρωας αρχικά παραθέτει τις πολυπλοθείς ικανότητες και γνώσεις του:

*Αλλά είμαι νέος και με υγείαν αρίστην.
Κάτοχος της ελληνικής θαυμάσιος,
ξέρω και παραξέρω Αριστοτέλη, Πλάτωνα-
πιρήτορας, πι ποιτάς, πι ό, πι κι αν πεις.
Από στρατιωτικά έχω μιαν ιδέα,
κ'έχω φιλίες με αρχηγούς των μισθοφόρων. ·
Είμαι μπασμένος κάμποσο και στα διοικητικά...*

Στη συνέχεια εμφανίζεται διατεθειμένος να τις αξιοποιήσει, για να ωφελήσει την πατρίδα του:

*Οθεν φρονώ πως είμαι στα γεμάτα
ενδεδειγμένος για να υπηρετήσω αυτήν την χώρα,
την προσφιλή πατρίδα μου Συρία.*

Οστόσο ο πρόθεσην που δηλώνει ανατρέπεται στους αμέσως επόμενους στίχους, με αποτέλεσμα να εκλαμβάνεται ως ειρωνεία (28). Συγκεκριμένα, σκεπτόμενος ο νέος του ποιήματος το ενδεχόμενο να μην τον προολάβει η κυβέρνηση, σκεδιάζει να εργασθεί για τους εχθρούς του τόπου του. Η ειρωνεία, μάλιστα, κορυφώνεται, καθώς η περιφρόνησή του για τους τελευταίους δεν συμβιβάζεται με την συνεργασία, που προτίθεται να τους ζητήσει:

*Θ' απευθυνθώ προς τον Ζαβίνα πρώτα,
κι αν ο μωρός αυτός δεν μ' εκτιμήσει,
θα πάγω στον αντίπαλο του, τον Γρυπό.
Κι αν ο πλίθιος κι αυτός δεν με προσλάβει,
πηγαίνω παρευθύς στον Υρκανό.*

Ο παράλογος συλλογισμός του νέου, που ακολουθεί, πως δεν αισθάνεται τύψεις για την προδοσία της χώρας του, επειδή και οι τρεις πιθανές επιλογές του είναι εξίσου επιζήμιες για αυτήν:

*(Κ' ειν' η συνείδησίς μου ήσυχη
για το αγήφιστο της εκλογής.
Βλάπτουν κ' οι τρεις τους την Συρία το ίδιο),*

επιπείνει τον ειρωνικό χαρακτήρα του ποιήματος. Το αποκορύφωμα της ειρωνείας εντοπίζεται στους τελευταίους στίχους. Εδώ, ο νεαρός ήρωας επιρρίπτει ευθύνες, για τις συνθήκες (29) που προκάλεσαν την παραπάνω

στάσην του, στους «κραταιούς» θεούς:

*Αλλά, κατεστραμμένος άνθρωπος, τι φταίω
εγώ.
Ζητώ ο ταλαιπωρος να μπαλωθώ.
Ας φρόντιζαν οι κραταιοί θεοί
να δημιουργήσουν έναν τέταρτο καλό.
Μετά χαράς θα πήγαινα μ' αυτόν.*

Χάρη στο συγκεκριμένο ποιητικό ύφος, προκύπτει εντονότατα ο τυχοδικτισμός, η ανευθυνότητα και η έλλειψη ηθικών αξιών που διακρίνουν συνολικά την νεότητα στο έργο του Καβάφη. Για «ηθική ευλυγισία» και «αμοραλισμό» μιλά ο Κ. Πλησής (30), συνέπεια της διάλυσης του Ελληνισμού των παροικιών (31).

Τελειώνουμε με το ποίημα «Μέρες του 1908». Στους πρώτους στίχους ο ποιητής εμφανίζεται σύμφωνος με τον νεαρό ήρωά του (32), που αρνήθηκε μια θέση εργασίας, επειδή αυτή δεν ανταποκρινόταν στα αξιόλογα προσόντα του, παρόλο που αντιμετώπιζε πρόβλημα επιβίωσης:

*Μα την αρνήθηκε, χωρίς κανένα δισταγμό.
Δεν έκανε. Δεν ήτανε μισθός γι' αυτόν,
νέον με γράμματ' αρκετά, και είκοσι πέντ'
ετών.*

Στην συνέχεια, όμως, ο Καβάφης εξακολουθεί να εκφράζει την υποστήριξή του στον ίδιο, που δεν κατορθώνει να συγκεντρώσει σημαντικά ποσά από τυχερά παιχνίδια και από δάνεια:

*Από χαρπιά και τάβλι π να βγάλει το παιδί,
στα καφενεία της σειράς του, τα λαϊκά.*

Έτοις αντιλαμβανόμαστε την ειρωνεία τού ισχυρισμού του, η οποία προκαλείται από την αντίθεση ανάμεσα στην απόφαση του ήρωα να μην αποδεχθεί την ταπεινωτική δουλειά που του προσφέρθηκε και στον αναξιοπρεπή τρόπο ζωής που επέλεξε, προκειμένου να αντιμετωπίσει το βιοποριστικό του πρόβλημα. Την ίδια

ειρωνική λειτουργία διακρίνουμε καθώς ο ποιητής αναγνωρίζει στον νέο την ικανότητα να διαλέγει ανόπους αντιπάλους, για να τους κερδίζει εύκολα:

όσο κι αν ἐπαι^ζέξυπνα, όσο κι αν διάλεγε κουτούς.

Ειρωνικά εκλαμβάνουμε, επίσης, την χρήση του ρήματος «ξέπεφτε», επειδή αυτό αναφέρεται μόνον για τις περιπτώσεις που ο ήρωας δανειζόταν ευτελή ποσά και όχι για το γεγονός του δανεισμού καθεαυτό:

Τα δανεικά, αυτά δα ήσαν κ' ήσαν.

Σπάνια το τάλληρο εύρισκε, το πιο συχνά μισό,
κάποτε ξέπεφτε και στο σελίνι.

Συνεπώς, εξαιτίας της έντονης δραστηριοποίησης του αναγνώστη που συνεπάγεται η ειρωνεία, αντιλαμβανόμαστε καίρια τα στοιχεία τής αναζήτησης του εύκολου κέρδους και της αδιάκοπης απόλαυσης, που χαρακτηρίζουν σταθερά τους νέους του Καβάφη.

Η ειρωνική στάση του ποιητή απέναντι στους νεαρούς ήρωές του τονίζει την έλλειψη κάθε αρετής, εκτός από την ομορφιά και τον ερωτισμό τους. Όμως αυτά τα εφήμερα χαρακτηριστικά -προνόμιο αποκλειστικό τής νεότητας- αναδεικνύονται έτσι τα μόνα επαρκή για την εξασφάλιση της ευτυχίας. Στην αναπόφευκτη απώλειά τους εντοπίζεται λοιπόν η τραγικότητα τής ύπαρξης. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία για τον Καβάφη, η παρουσίαση τής αναμέτρησης του ανθρώπου με τις ιστορικές δυνάμεις (33) και την φθορά του χρόνου (34) οδηγεί στην απόκτηση τής δραματικής συνείδησης τής

Σημειώσεις

1. Τ. Μαλάνου, Ο ποιητής Κ. Π. Καβάφης, εκδ. Δίφρος, Αθήνα 1957, σ. 171.
2. Νάσος Βαγενά, Ο ποιητής και ο χορευτής. Μία εξέταση τής ποιητικής και της ποίησης του Σεφέρη, εκδ. Κέδρος, Αθήνα 1979, σσ. 101-102.
3. Γ. Βελουδήν, Αναφορές; έξι νεοελληνικές μελέτες, εκδ. Φιλιππότη, Αθήνα 1983, σσ. 50, 51, 52-53.
4. Δοκιμές, εκδ. Φέξη, Αθήνα 1962, σ. 455.
5. Τ. Μαλάνου, ο.π., σ. 89.
6. Δ. Ν. Μαρωνίτη κ.ά., Ο Καβάφης και οι νέοι, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα, 1984, σ. 8.
7. Σε ολόκληρο το έργο του Καβάφη διακρίνεται μια ενιαία εσωτερική γραμμή, που σα «ραχοκοκκαλία» οργανώνει την ποιητική ροή (Σ. Ιλίνσκαγια, Κ. Π. Καβάφης. Οι δρόμοι προς την ρεαλισμό στην ποίηση του 20ου αι., εκδ. Κέδρος, Αθήνα 1983, σ. 388) και έχασφαλίζει αλληλουχία ανάμεσα στα ποιήματα (ο.π., σ. 176). Την συνοχή που χαρακτηρίζει το συγκεκριμένο ποιητικό έργο, καθώς, όμως, και την ποικιλία του, τα εντοπίζει και ο Τ. Κ. Παπατσώνης («Υποκειμενικά αντιλήμματα από τον Καβάφη», περ. Ευθύνη, τχ. 20, 1973, σ. 388).
8. Ο Καβάφης, αν και αναφέρεται συχνά σε ιστορικά πρόσωπα και περιόδους του παρελθόντος, μένει διαρκώς στο παρόν (Γιάννη Δάλλα, «Οι δύο όψεις τού νομίσματος του Οροφέρνη», περ. Διαβάζω, τχ. 78, σ. 110), μένει ανθρώπινος και μόνο (Α. Καραντώνη, Φυσιογνωμίες: Κριτικά δοκίμια, εκδ. Δωρικός, Αθήνα, 1966, σ. 317), αποδίδοντας την ψυχή με τα πανανθρώπινα προβλήματα (Θ. Σουλογάννην, «Κ. Παλαμάς και Κ. Καβάφης. Διαμάχη και οπαδοί. Ένα χρονικό», περ. Διαβάζω, ο.π., σ. 50), που παραμένει πάντα η ίδια, ενώ ο ιστορικός χρόνος κυλά γύρω της (Δημήτρη Καραμβάλη, Πρακτικά τρίτου Συμποσίου ποίησης, εκδ. Γνώση, σ. 399).
9. Ο Καβάφης, εξιδανικεύοντας τους νέους του, έχει πλάσει μια «πολιτεία πλατωνικών εφήβων» (Α. Καραντώνη, ο.π., σ. 312), όπου η σύγχρονη Αίγυπτος με τις νέγυρικες μορφές της δεν έχει καμιά θέση (Θ. Δ. Φραγκόπουλος, «Το Κεφαλεούν», Μέρες του ποιητή Κ. Π. Καβάφη, Τετράδια Ευθύνης 19, σ. 255).
10. Ο Γ. Βελουδήνς επισημαίνει πως ο Καβάφης συνήθως κλείνει σε παρενθέσεις ή παίαντες κάποιο προσωπικό ειρωνικό σχόλιο (ο.π., σσ. 54-55).
11. Η παρούσα στάση των νέων θεωρείται από τον Μ. Γ. Μερακλή ως το αποκορύφωμα τής κατάπτωσης (Παλαμάς - Καβάφης, Πρακτικά τρίτου Συμποσίου ποίησης, ο.π., σ. 31).
12. Ο έρωτας εμπειρέχεται στο έργο του ποιητή, γιατί, ό,τι κι αν γράφει, παραμένει ερωτοπαθής, όπως και οι αρχαίοι (Γ. Π. Σαββίδη, Κ. Π. Καβάφη ανέκδοτα σπουδεία ποιητικής και ιθικής, εκδ. Ερμής, 1983, σ. 48).
13. Ο ερωτισμός στον Καβάφη είναι το αντιστόθιμο (Σ. Ιλίνσκαγια, ο.π., σ. 209) στην διαχρονική τραγικότητα του ανθρώπου (Ε. Καλογήρου, Πρακτικά τρίτου Συμποσίου ποίησης, ο.π., σ. 78), που έγκειται στην αναπόφευκτη υποταγή στη μοίρα του (Δ. Καραμβάλη, ο.π., σ. 399).
14. Στην ποίηση του Καβάφη συναντάμε οκτώ νέους «ιστορικού», είκοσι επτά «ψευδοϊστορικούς», τρεις «γραμματειακούς» και τριάντα έξι «οιγυχρονους». (Δ. Μαρωνίτη κ.ά., Ο Καβάφης και οι νέοι, ο.π., σσ. 17-18).
15. Σ. Ιλίνσκαγια, ο.π., σ. 238.
16. Κ. Πλούση, ο.π., σ. 238.
17. Κ. Ε. Τορίπουλος. - Ο ποιητής Καβάφης - ποιητής εθνικός, Μέρες του ποιητή Κ. Π. Καβάφη. Τετράδια. Ευθύνης 19, σ. 170.
18. Ο Καβάφης ούτε επικροτεί την παρακμή των νέων που εμφανίζει στο έργο του (Πάρωγον Δεληγιάννη, Πρακτικά τρίτου Συμποσίου ποίησης, σ. 61), ούτε ταυτίζεται με αυτήν, παρά μόνο εκφράζει «συγκατάβωσην ή συμπόνια» (Μανόλη Λαμπρίδην. Πρακτικά τρίτου Συμποσίου ποίησης, σ. 400-401).
19. Κ. Π. Μικαπλίδην, «Ιστορία και ποίηση: Ο υπαρξιακός Καβάφης», Τετράδια Ευθύνης 19, σ. 151.
20. Σ. Ιλίνσκαγια, ο.π., σ. 60-61.
21. Πόλυ Μοδινόυ, Κύκλος Καβάφη, Βιδιοθήκη Γενικής Παιδείας 14, Τέρυμα Σχολής Μωράιτη, Αθήνα 1983, σ. 210.
22. Κ. Π. Μικαπλίδην, «Ιστορία και ποίηση: Ο υπαρξιακός Καβάφης», Τετράδια Ευθύνης 19, ο. π.
23. Σ. Ιλίνσκαγια, ο.π., σ. 60-61.
24. Πόλυ Μοδινόυ, ο.π.
25. Ο Τίμος Μαλάνος θεωρεί ότι ο Καβάφης δημιούργησε το ποιητικό του έργο, για να μιλήσει για τα «δικά του»: το καταιτεργένειο ερωτικό του ένστικτο, αλλά και το δράμα του για την διπλή προσωπικότητα του, που ζεκινούσε από την ανάκτη του να κρύψει τη σεξουαλική διαισθερότητά του (Τ. Μαλάνου, ο.π., σ. 60-61). Συνά, λοιπόν, ο ποιητής εκμυστηρεύεται έμεσα τις ροπές του (ο.π., σ. 65), αναφέρεται στην δική του ψυχική δύνηση, μέσα από ιστορικά και άλλα προσωπεία (Ολύγα Βότση, «Λίγα για τον Καβάφη», Τετράδια Ευθύνης 19, σ. 35).
26. Το ποίημα αυτό αποκαλύπτει ρωτά «το κρυπτικό παιχνίδι του είρωνα» (Γ. Βελουδήν, ο.π., σ. 50).
27. Την υπεροχή της απέναντι στις άλλες δραστηριότητες του ανθρώπου, επισημαίνει ο Ηρακλής Εμμ. Καλλέργης («Η ποιητική συνείδηση του Καβάφη», περ. Παλιμψηστον, τχ. 8, «Ηράκλειο, Ιούνιος 1989, σσ. 177, 178, 181).
28. Σημειώνεται πως και οταν, κάπου, ο στάση φαντάζει ευγενική, η αξία που την εμπνέει, δεν είναι άλλη από την προσωπική φιλοδοξία (Ρόδη Ρούφου, ο.π., σ. 26).
29. «Η εξάρτηση από τις συνθήκες του τόπου και του χρόνου» συνιστά την αναμφισβήτητη αρχή του ποιητικού θέματος στον Καβάφη (Σ. Ιλίνσκαγια, ο.π., σ. 250).
30. Κ. Πλούση, ο.π., σ. 230.
31. Μ. Παπαϊωάννου, «Ο ποιητικός Καβάφης», Πρακτικά τρίτου Συμποσίου ποίησης, σ. 280.
32. Θέμα των τελευτών ποιημάτων του Καβάφη είναι διάφοροι αινόνυμοι νέοι, στην πλειοψηφία τους σύγχρονοι του ποιητή, που ασκούν «βάναυσα» επαγγέλματα, όπως υπάλληλοι, κειρώνακτες, χαρτοπαίκτες και πόροι (Δ. Ν. Μαρωνίτη κ.ά., ο.π., σσ. 24-25).
33. Νίκου Ορφανίδην, «Ο Ιστορικός πληθυσμός του Καβάφη και οι αναμέτρηση του με την Ιστορία», Τετράδια Ευθύνης 19, σ. 169.
34. Παναγιώτη Φωτέα, «Μία πρόταση ανάγνωσης του Καβάφη», Τετράδια Ευθύνης 19, σ. 265.
35. Ι. Μ. Παναγιώτηπουλου, Τετράδια Ευθύνης 19, σ. 10.

ανθρώπινης ματαιότητας (35).

*Οι εντός εισαγωγικών λέξεις του τίτλου του άρθρου προέρχονται από το στίχο του Καβάφη: «Εις σε προστρέχω τέχνη της ποιήσεως» από το ποίημα *Μελαγχολία τού Ιάσωνος Κλεάνδρου ποιητού εν Κομμαγηνή 595 μ.Χ.*

Παγκόσμιος Ρυθμός, το λεγόμενο Ελληνικό «ΠΝΕΥΜΑ».

M

μας απαιτείται.

Στην μακρά ιστορία του ελληνικού κόσμου ασφαλώς ο τελευταίος και μεγάλος σταθμός είναι ο Αγώνας της Ανεξαρτησίας, ο αγώνας του 1821. Ετοι με το τέλος του 2021 ολοκληρώθηκαν τα 200 χρόνια, και πλέον οδεύουμε στα 201 χρόνια από την ημέρα έναρξης των αγώνων της εθνικής μας ανεξαρτησίας.

Συνηθίζεται να ενθυμούμεθα με αγάπη και δέος όλους αυτούς που ξεκίνησαν έναν αγώνα χωρίς επιστροφή και που για τους λαούς της τότε Ευρώπης δεν ήταν εύκολο να γίνει κατανοητός. Δεν ήταν δυνατόν να γίνει η εξακρίβωση του βαθύτερου αιτίου και της ψυχολογίας του ελληνικού λαού. Δεν ήταν δυνατόν να καταλάβουν τις θυσίες και τα μαρτύρια όλων αυτών των αγωνιστών, την προσπάθειά τους, τη θέλησή τους να μας κληροδοτήσουν μίαν ελεύθερην πατρίδα.

Η σκέψη και τα αισθήματα όλων των Ελλήνων στρέφονται προς τους ήρωες του Εικοσιένα, σε αυτούς τους αντρειωμένους με την αδάμαστη ψυχή που διατήρησαν ζωηρή και άσβεστη τη φλόγα της ελευθερίας στα χρόνια της βαριάς και ανείπωτης δουλείας. Σε αυτούς που δούλεψαν πάνω στο όραμα της μεγάλης ελεύθερης Ελλάδας, σε αυτούς που ανέλαβαν χωρίς σκέψη και έφεραν σε πέρας τους απελευθερωτικούς αγώνες. Αγώνες οι οποίοι συνεχίστηκαν για πάρα πολλά χρόνια, αγώνες σκληροί, στη διάρκεια των οποίων πολλοί από τους πρωταγωνιστές έκλαψαν από πικρία αλλά και βασανίστηκαν και μαρτύρησαν, ενώ άλλοι αν και διέθεσαν όλη τους την περιουσία, δικάστηκαν και τιμωρήθηκαν από τους ίδιους τους συναγωνιστές τους.

Η ψυχή όλων όμως είναι βέβαιο, ότι υπήρξε ανεξάρτητος, ελεύθερο, το ψυχικό σθένος, ο ασύγαστος πόθος για την ελευθερία της πατρίδας, παρέμειναν αναντικατάστατα στην καρδιά του κάθε Έλληνα. Ήσαν αυτά που τους βοήθησαν να υπομείνουν καρτερικά τις όποιες κακουχίες ακόμη και από τα προσφιλή τους πρόσωπα. Γιατί πίστευαν όπως γράφει και ο Ν. Καζαντζάκης ότι «Στον κόσμο υπάρχει ένα αγαθό πιο πολύτιμο από τη ζωή πιο γλυκό από την ευτυχία, πιο λευτεριά!». Η αυθεντική ερμηνεία των ψυχικών τους κινήτρων διαφαίνεται μέσα στην ιακή «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Η ΘΑΝΑΤΟΣ», στο έμβλημα της Φιλικής Εταιρείας (φωτ. 1). Περικλείεται στο έμφυτο γνώρισμα της φυλής μας που ενεργοποιείται, δυστυχώς, μόνον όταν η Πατρίδα εισέρχεται σε δύσκολες περιστάσεις, και δεν είναι άλλο από το λεγόμενο Ελληνικό «ΠΝΕΥΜΑ». Είναι το συναίσθημα εκείνο το οποίο οδηγεί τους υπόδουλους αδελφούς μας, στο να πράξουν όλα όσα καταγράφονται όπι έπραξαν αλλά και το οποίο είναι αναγκαίο εμείς ως Έλληνες και συνεχιστές αυτής της παράδοσης, να το διατηρήσουμε και να επιδιώξουμε να το μεταδώσουμε στα παιδιά μας.

Χωρίς αυτό το πνεύμα, δεν θα υπήρχαν Μαραθώνες, Θερμοπύλες. Χωρίς αυτό, το σκοινί στο λαιμό του Πατριάρχη θα είκε πνίξει τον άνθρωπο και όχι όπως συνέβη, τον ίδιο τον κατακτητή. Το μαρτύριο του Αθανασίου Διάκου θα παρέμενε παράδειγμα αγιοτόπτας ενώ έγινε σύμβολο λυτρώσεως. Σε ποιόν

άλλου έθνους την ιστορία παρουσιάζεται το φαινόμενο του Οδυσσέα Ανδρούτσου που προσφέρει στους ευρισκόμενους μέσα στην Ακρόπολη Τούρκους, δικά του πολεμοφόδια, για να προστατεύσει τα μάρμαρα, τις αποδείξεις του Ελληνικού πνεύματος από την καταστροφή; Ο αγράμματος Οδυσσέας θεωρούσε την ζωή του λιγότερο πολύτιμη από το Ελληνικό πνεύμα που συμβολίζουν τα σημειευμένα μάρμαρα του Παρθενώνα και την προσέφερε θυσία σε αυτά. Ο θυμόσοφος Μακρυγιάννης το συνόψισε με δύο λέξεις «γι' αυτά τα μάρμαρα επολεμήσαμεν» Αυτό το πνεύμα συνεπήρε και οδήγησε ακόμη και φιλέλληνες να δώσουν για την Ελλάδα και τη ζωή τους. Ο Μπάυρον με διάχυτη την επιθυμία του θανάτου στο έργο του, έγραψε για την Ελλάδα «Της έδωσα τον καιρόν, την υγείαν μου, την περιουσίαν μου. Τώρα της δίδω τη ζωή μου. Τι περισσότερον πδυνάμων να πράξω»;

Έχουμε δεχθεί τα μεγάλα ανδραγαθήματα της φυλής μας να τα θεωρούμε μέχρι σήμερα ακόμη ως θαύματα. Όταν όμως αναλύσουμε προσεκτικά τα εκάστοτε ανδραγαθήματα θα καταλήξουμε στο αναντίρρητο συμπέρασμα. Όλα οφείλονται στο αθάνατο, το ελεύθερο πνεύμα, το αιώνιο πνεύμα που καίει μέσα στη ψυχή κάθε Έλληνα, το πνεύμα που περικλείει την Ελλάδα ολόκληρη. Μόνον έτσι εξηγείται η παρουσία, η σύμπνοια, και η συνύπαρξη πλούσιων και φτωχών, αγράμματων και σπουδαγμένων, ανωνύμων και ξακουστών, λαϊκών και κληρικών σε μια κοινή απέλπιδα προσπάθεια όπως την περιγράφει χαρακτηριστικά και ο Θ. Κολοκοτρώνης «Ο κόσμος μας έλεγε τρελούς Εμείς αν δε είμαστε τρελοί δεν εκάμαρεν την επανάστασην». Στην τρέλα αυτή των πατέρων μας οφείλουμε εμείς σήμερα τη δική μας ελευθερία (φωτ2).

φωτ. 1 - Έμβλημα της Φιλικής Εταιρείας

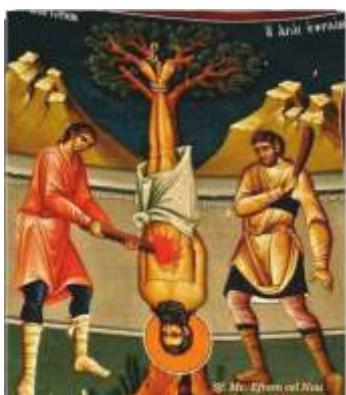

φωτ. 2 - Μάχη της Ακρόπολης
Μακρυγιάννης

Η στέρηση παιδείας από το υπόδουλο έθνος, η αναγκαστική συναναστροφή του με τους βαρβάρους και η τοποθέτηση του μεταξύ των απαιδεύτων, δεν φαίνεται ότι στέρησε, παρά τις όποιες κατά καιρούς αντίθετες παραδοχές, την εσωτερική δύναμη των μελών του. Τη συνείδηση της ελληνικότητάς τους. Κατάφεραν και βρήκαν τρόπο, ώστε να ενδυναμωθεί το φρόνημα των υποδούλων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα. Διέξοδος διαμέσου της τέχνης. Είναι χαρακτηριστικό ότι κατά τους χρόνους της Επανάστασης πληθαίνουν οι συμβολικές παραστάσεις του τύπου «Ο Άγιος Σισώνης ενώπιον του τάφου του Μεγάλου Αλεξάνδρου», όπου ο Άγιος Σισώνης μπροστά στον ανοικτό τάφο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ενθυμείται τις παλαιές ιστορίες της δόξης, ιστορημένες μάλιστα και σε περίοπτη θέση μέσα στο ναό (φωτ. 3). Για τον ίδιο σκοπό εικονογραφούνται, κατά κανόνα από ζωγράφους με ελάχιστη μόρφωση, μυημένους όμως στα μυστικά της Ελληνικής παράδοσης και αυτήν την εσωτερική ανάγκη πληρούν, οι πολυπλοθείς και ιδιαίτερα σκληρές απεικονίσεις των μαρτυρίων, ειδικότερα των νεομαρτύρων της πίστεως, των αθλησάντων δηλαδή κατά την περίοδο της Οθωμανικής κατάκτησης (φωτ. 4). Αυτό το θείο μήνυμα είναι που προσφέρουν, χωρίς να το επιδιώκουν, ή να το αποζητούν, ελεύθερα μέσα από τη συνείδηση ελληνικότητά τους, οι λαϊκοί ζωγράφοι των εκκλησιών, όταν απεικονίζουν τα μαρτύρια των υπερασπιστών της πίστεως και των παραδόσεων της ψηλά, στον τρούλο, στο χώρο του αὐλου, του πνεύματος. Άλλα και η συχνή εμφάνιση σε απεικονίσεις κοσμικών κατασκευών, της Κωνσταντινούπολις, τον ίδιο σκοπό εξυπηρετούσε (φωτ. 5). Υπήρξε λοιπόν, παρά τις όποιες αντιρρήσεις, το κατάλληλο κλίμα ώστε να συντροφεί, να διαμορφωθεί και τελικά να αναπυκθεί

φωτ. 3 - Αββάς Σισώνης στον τάφο Αλεξάνδρου

φωτ. 4 - Μαρτύριο Αγίου Εφραίμ

το αιώνιο Ελληνικό πνεύμα, αυτό το οποίο είναι βέβαιο ότι παρέμεινε αλώβητο παρά τις θρηνητικές διαπιστώσεις Ελλήνων λογίων φυγάδων, όπως ο Μαρτίνος Κρούσιος ή ο Μητροπολίτης Νικαίας Βνοσσαρίων που έλεγε «είναι παράδοξον να βλέπομε τους Δυτικούς να ωφελούνται εκ των ημετέρων φώτων, ημείς δε οι δημιουργοί ήταν περισσότερο ιδεατή, διαμορφωμένη μέσα από τα στοιχεία των φιλολογικών τους πασών των επιστημών να ζώμεν εν βαρβαρότητι».

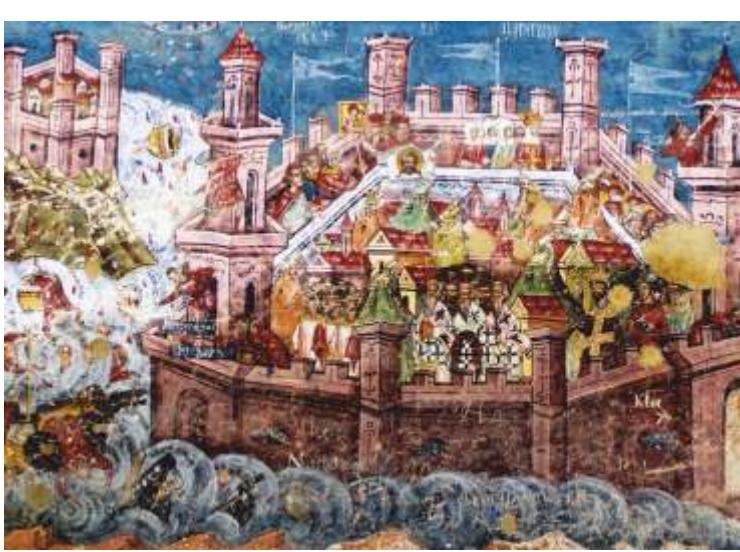
Η 25^η Μαρτίου δεν πρέπει να αποτελεί απλά μια ημέρα λατρείας των πατέρων μας. Μια ημέρα όπου να ενθυμούμεθα με αγάπη και δέος όλους αυτούς που ζεκίνουσαν έναν αγώνα χωρίς επιστροφή και που για τους λαούς της τότε Ευρώπης δεν ήταν εύκολο να γίνει κατανοτός. Δεν ήταν δυνατόν για αυτούς να επισημανθεί η εξακρίβωση του βαθύτερου αιτίου και της ψυχολογίας του ελληνικού λαού. Δεν ήταν δυνατόν να καταλάβουν το λόγο για τις θυσίες και τα μαρτύρια όλων αυτών των αγωνιστών. Τι ακριβώς ήταν εκείνο το οποίο τους στήριζε στην προσπάθειά τους, ενδυνάμωνε τη θέλησή τους έναντι των φοβερών μαρτυριών του κατακτητή, αυτήν τους την ανάγκη να μας κληροδοτήσουν μίαν ελεύθερην πατρίδα. Ελάχιστοι αντίκρισαν και αναγνώρισαν το πνεύμα και δυστυχώς τιμωρήθηκαν για αυτό.

Επιβάλλεται η μέρα αυτή να αναγνωρίζεται κυρίως ως ένα σύμβολο Εθνικής συνείδησης μέσα από το οποίο να προβάλλουν και να διαχέονται οι αρχέγονες Ελληνικές πνευματικές αξίες. Άλλωστε μη ξεχνούμε ότι η εσωτερική ελευθερία είναι εκείνη η οποία οδηγεί, αναπόφευκτα, και στην αντίστοιχη πολιτική των κοινωνιών και των λαών. Η εσωτερική ελευθερία είναι πηγή της πολιτικής ελευθερίας, αλλά και προϋπόθεση της.

Είναι ανάγκη να πιστεύουμε στην νομοτέλεια της ανθρώπινης ψυχής. Στην έμφυτη και ένθετη ανθρώπινη νομοτέλεια που σαν συνέπεια έχει τις επιλογές που κάνει ο άνθρωπος στις ιστορικές στιγμές βιώνοντας και αναμιμνούσκομενος, με διαχρονική αντικειμενικότητα τις ιθικές αξίες και προπάντων την συνισταμένη τους πινακίδα της εσωτερικής ελευθερίας, ή άλλως πιας υπαρξιακή ελευθερία, και φυσικά την κοινωνική ελευθερία τη βλέπουμε πάντοτε σαν κάτι από εμάς ως προερχόμενο από μέσα μας.

Δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε επίσης, ότι η μνήμη υπήρξε το μέγα πρώτο κεφάλαιο του νοήμονος ανθρώπου για την κατάκτηση των νέων του δρόμων. Η ανάγκη της ανάπτυξής της δημιουργήσε την Ιστορία. Είναι η γνώση των δοκιμασμένων δυνάμεων ενός λαού και των εκδηλωμένων κατά οιονδήποτε τρόπο ιδιοτήτων του στα εμπόδια, τις δοκιμασίες και τις κατακτήσεις μέσα στο πέρασμα των αιώνων.

Για μας τους Έλληνες είναι βέβαιο ότι αυτή η γνώση έχει την ισότιμη αξία της συνείδησης. Διότι εξελισσόμενη η ζωή φέρει εντός της, εν δυνάμει, αναπόσπαστο το παρελθόν αφού τούτου είναι αποτέλεσμα αι διαμορφωμένες σε κάθε παρόν δυνάμεις. Πρέπει να συνειδηποίησμε ότι αυτές οι αξίες για τους Έλληνες και ιδιαίτερα τους νέους είναι ιερές. Πρέπει να αποδεχθούμε και να κατανοήσουμε ότι τα δικαιώματα του ανθρώπου δεν αποκτώνται παρά μόνον με το τίμημα των ατομικών υποχρεώσεων και ευθυνών και συνοδευόμενα από την αγνότητα του παραδείγματος. Γι αυτό ακριβώς οι Έλληνες πάντοτε ακολουθώντας το εσωτερικό τους πνεύμα όπου συνόψιζαν, ταυτόχρονα, την ίδια την ιδέα της ελευθερίας, τηρώντας όμως απαρεγκλίτως και τις θεμελιώδεις αρχές της ελευθερίας, την ισότητα και την

φωτ. 5 - Κωνσταντινούπολη. Μοναστήρι Μολδαβίας

αδελφότητα εξεγέρθηκαν πρώτοι κατά του δεσποτισμού και έγιναν άξιο παράδειγμα της οικουμένης. Ο αδικοχαμένος κυβερνήτης Ιωάννης Καποδίστριας (φωτ. 6) είχε πει «Εάν αρνηθώ και η Ελλάς καταπέστη τη θα επούν περί εμού; Ιδού ο άνθρωπος ο οποίος επροτίμησεν επιφανή θέση παρά να βοηθήσει την Πατρίδαν του η οποία και εχάθη. Κάλλιστα λοιπόν δύναμαι να προσφέρω εις την Ελλάδα θυσίαν το γηραλέον μου σώμα», όπως και έγινε.

φωτ. 6 - Διονύσιος Τσόκος.
Δολοφονία Καποδίστρια

Αυτές οι απαράβατες αρχές της παγκόσμιας ανθρωπιστικής φιλοσοφίας δεν πρέπει ποτέ να ξενάμε πώς απορρέουν από την πηγαία Ελληνική δημιουργική σκέψη και είναι αυτές οι οποίες καλούμεθα να διαλαλήσουμε στα πέρατα της οικουμένης, να τις προσφέρουμε στο μοναχικό και αιωρούμενο μέσα στο ακανές Σύμπαν, άνθρωπο. Τον άνθρωπο που διέκοψε την επαφή του με τη Φύση. Αυτόν που όλο και λιγότερο παίρνει ερεθίσματα από το γύρω φυσικό κόσμο, ενώ δεν επικειτεί πλέον προσπάθεια επικοινωνίας με το περιβάλλον του. Αυτόν που δε μελετά πια τα φαινόμενα. Αυτόν που κάνεται όλο και περισσότερο στα άδυτα μιας «εικονικής πραγματικότητας». Εκείνον του οποίου ελαττώθηκαν τα συναισθήματα που διεγείρονταν από συγκεκριμένα αντικείμενα ή καταστάσεις ή αποτελούσαν νοντικές προεκτάσεις μιας «μορφικής πρότασης», συναισθήματα που δεν απευθύνονταν απλά και μόνο στη σκέψη, αλλά σ' ολόκληρο τον εσωτερικό κόσμο του δέκτη. Εντέλει στον άνθρωπο που έχασε ή κάνει τα «σύμβολά του» αυτά δηλαδή που σε παλαιότερες εποχές αποτελούσαν τη μοναδική, ή σκεδόν τη μοναδική, οδό επικοινωνίας του το στοιχείο εκείνο που, κατά μιαν έννοια, αποτελεί ένα είδος ανώτερης λογικής. Τραγικό συνεπακόλουθο

λογικής. Επόμενη σελίδα

φωτ. 7 - Ελλάς αναγεννάται.
Θεόφιλος

έφθασε και σχεδόν έχει ξεπεραστεί η «ρήξη με την παράδοση» (φωτ. 7).

Έκαστε, με άλλα λόγια, ο άνθρωπος των Παγκόσμιων Ρυθμών, το συνδετικό κρίκο που ενώνει τους δύο κόσμους, τον πνευματικό και το φυσικό ορατό. Έκαστε τον τρόπο του βίου του όπως αυτός διαμορφώνεται από τις ανάγκες των μελών κάποιου κοινωνικού συνδόλου.

Έκαστε τον αρχέγονο πολιτισμό του. Έκαστε την έννοια της δικαιούσυντης, αφού αυτή εκφράζεται, σύμφωνα με την Πλατανική αντίληψη που υπενθυμίζει την Πυθαγόρεια φιλοσοφία, από την αρμονία και την τάξη και έχει οικοδομηθεί πάνω στο αρμονικό, το προσώπικο, το ταιριαστό, στην Ομορφιά της Φύσης (φωτ. 8). Έκαστε, τελικά, αυτό που ο Πυθαγόρας ονομάζει το «σύμπιαν» και που αναφέρει ως «κόσμο» ο Σωκράτης στο Γοργία του Πλάτωνα.

Είναι πλέον ή βέβαιο ότι τον 21^ο αιώνα μεταβαίνουμε από το οικονομικό μοντέλο της μαζικής παραγωγής και κατανάλωσης, στο μοντέλο των οικονομιών υψηλής τεχνολογίας και ανταλλαγής υπερεσιών που θα βασίζονται στην πληροφορική και τα προϊόντα της. Ταυτόχρονα διαφαίνεται μια αρνητική επίδραση της τεχνολογίας στον άνθρωπο

φωτ. 8 - Πυθαγόρας

με τη συνεχή διάβρωση των κοινωνικών δομών και των συγγενικών δεσμών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι διαδικασίες λόγω Covid. Ήδη η μελλοντική εικόνα μιας κοινωνίας, ενός κόσμου που θα επικοινωνεί πλέον, μόνον, με το πλεκτρονικό ταχυδρομείο και το Ιντερνέτ ενώ θα κινείται και θα αναπτύσσεται μέσα στην εικονική πραγματικότητα έχοντας μπροστά του έκαστος το «ολόγραμμα» ή «ολογράφημα»

φωτ. 9 - Virtual_Reality_Headsets

του εαυτού του, είναι ήδη υπαρκτή (φωτ. 9).

Αμεσο και ορατό αποτέλεσμα, αυτό που αναγνωρίζεται ως «μοναξιά μέσα στο πλήθος» το μεγαλύτερο ίσως πρόβλημα της σημερινής κοινωνίας, αλλά και η δημιουργία μιας νέας μορφής αναλφαβητισμού αυτής του «πληροφοριακού αναλφαβητισμού». Ταυτόχρονα δημιουργούνται και εφαρμόζονται πολυπολιτισμικά πειράματα σύμφωνα με τα οποία οι οροιογένεις κοινωνίες που αντιστάθηκαν επί αιώνες και διατήρησαν την πολιτισμική τους ελευθερία καλούνται, χωρίς αργοπορία, να ενταχθούν σε αντίστοιχες πολυφυλετικές. Άμεσος διαφαίνεται ο κίνδυνος της διαγραφής των παραδόσεων μας και της ταυτόχρονης διάβρωσης της εθνικής μας γλώσσας. Μιας γλώσσας όμως που βάσισε

φωτ. 10 - Η παράδοση. Θεόφιλος

την εξέλιξή της σε συμβολισμούς, που αναγνωρίζεται ότι πλάστικε πάνω στην ανάπτυξη της βούλησης για την αυτοαπελευθέρωση του ανθρώπου από τον εαυτόν του (φωτ. 10). Είναι βέβαιο ότι η εντεινόμενη προσπάθεια υπέρμετρης ανάπτυξης μιας κάποιας, κοινής γλώσσας και ανύψωσης της σε μοναδικό εργαλείο - σύμβολο και ταυτόχρονα σε μέσο διατήρησης της ενόπτης μιας κοινωνικής ομάδας, θα καλύψει όλες τις άλλες συμβολικές - συμβατικές ανθρώπινες και διαφορετικές κατά κοινωνία εκφάνσεις, μέσα στον παγκοσμιοποιημένο πολιτισμό, στην πολιτισμική ομοιογένεια και ομοιογενοποίηση Αποτέλεσμα είναι ότι θα δημιουργήσει, αν δεν τον έχει δημιουργήσει ένα «γλώσσικο πγεμονισμό», ο οποίος

αναγνωρίζεται ότι θα επιφέρει την κρίση της σύγχρονης επικοινωνίας και των περιορισμών των ευκαιριών.

Οι εθνικές συνειδήσεις ως είναι επόμενο αλλά και τραγικό,

φωτ. 11 - Ερινύες μας κυνηγούν

θα αμβλυνθούν και εν τέλει θα εξαλειφθούν και θα καταλήξουμε στον ομοιόμορφο ανθρωπομορφισμό. Στο κέντρο αυτής της βιοθεωρίας θα στέκει αμήκανος ένας απαστράπτων «άνθρωπος καταναλωτής» με ψυχολογία όμως πιθηκοειδούς. Η ευδαιμονιστική περί της ζωής αντίληψη φέρεται να υπερισχύει των υπαρκτών και πραγματικών αξιών που πλέον αποκαθηλώνονται κάτω από τα ψευδό ιδανικά της παγκοσμιοποίησης (φωτ. 11). Κι έρχεται ο Πυθαγόρας τραγικά επίκαιρος να μας θυμίσει «Ουδέν διαφέρει άνθρωπος ακρατής, θυρίου αμαθεστάτου». Έτοις σήμερα όπου ο άνθρωπος αμυνόμενος, σκεπτόμενος συνεχώς κατά του δαίμονος, του ίδιου του εαυτού του, αναζητεί κάθε είδους καταφύγιο, το αθάνατο πνεύμα των Ελλήνων προορίζεται και πάλι να μεγαλουργήσει.

Μοναδικό όπλο που μπορεί να αντιταχθεί και να αντιμετωπίσει αυτές τις ιδεολογικές ζυμώσεις και τις επερχόμενες απειλές είναι η συνένωση των εθνικών και κοινωνικών δυνάμεων κάτω από το αθάνατο Ελληνικό πνεύμα. Το πνεύμα που κληρονομήσαμε και που δεν έπαισε ποτέ να οδηγεί, όλους τους αγωνιστές της 25ης Μαρτίου. Είναι ανάγκη, αυτό να πρωτοστατήσει και να αποτελέσει την παρηγοριά του ανθρώπου μέσα σε αυτόν τον κόσμο, όπου η μηχανή κατατρώγει την ψυχή. Είναι αυτό το οποίο πρέπει να το περιφρουρίσουμε και να το προστατέψουμε σαν το ιερότερο και πολυτιμότερο αγαθό αλλά και να το εκμεταλλευτούμε ως προνόμιο μας. Και σαν τέτοιο να το προαγάγουμε σε κάθε επίπεδο ώστε να ωφελήσουμε, είναι βέβαιο και τώρα, όπως πάντα ωφέλησαν οι Έλληνες, την ανθρωπότητα, αλλά και την αγαπημένη μας Ελλάδα (φωτ. 11).

Είναι η άσβτοτη αυτή σπίθα, φλόγα, που σιγοκαίει στα στήθη όλων μας φουντώνει και γιγαντώνεται κάθε φορά που απειλούνται κυριαρχικά μας δικαιώματα. Είναι αυτή η ειδοποίηση διαφορά που μας κάνει να ξεχωρίζουμε από τους άλλους λαούς, ιδιαίτερα, της Δύσης. Αυτή η κρυμμένη σπίθα την οποία δεν αντιλήφθηκαν ούτε οι ίδιοι οι Βυζαντινοί λόγιοι φυγάδες στη Δύση, άγνοια που οφείλονταν στο γεγονός ότι στους λογίους η έννοια της πατρίδας και της ελληνικότητας ήταν περισσότερο ιδεατή, διαμορφωμένη μέσα από τα στοιχεία των φιλολογικών τους ενασχολήσεων. Είναι όμως ένα παράδειγμα που δεν πήγε χαμένο, παρέμεινε φωτεινό ορόσημο για τους λαούς που είναι ζηλότυποι για τα δικαιώματά τους, κάτι που ισχύει μέχρι σήμερα.

Για τους λόγους αυτούς, πιστεύω ότι σε μας τους σημερινούς Έλληνες εναπόκειται, εκ παραδόσεως, το βαρύ χρέος της διατήρησης των αρχέγονων παραδόσεων και των αξιών της

φυλής μας. Σε μας που γνωρίζουμε και αποδεχόμαστε ότι πάνω από την αλήθεια των πραγμάτων στέκεται η αλήθεια των συμβόλων και των ιδανικών. Πρέπει να επιβάλλουμε τη συναντίληψη της δημοκρατίας που θα αναγνωρίζει ως βασικούς σκοπούς τη διασφάλιση συνεχούς ανάπτυξης και «εκπαίδευσης» για όλους. Παράλληλα και τη διάδοση ενός «πολιτισμού ειρήνης», μιας αυθεντικής ειρήνης που κατά το Σπινόζα «γεννιέται από τη δύναμη της ψυχής, την αρμονία της φύσης και τη δικαιοσύνη». Τέλος την ενσάρκωση μιας κοινής έμπρακτης πραγματικότητας του βίου, που θα υπαγορευθεί όχι βέβαια μόνον από αξίες και ηθικούς κανόνες αλλά από προτεραιότητες αναγκών, ιεράρχησης αναγκών, στα πλαίσια μιας έντιμης επικοινωνίας αλλά κυρίως στα πλαίσια της «αυτόχθονης παράδοσης». Έτοις ώστε να συμφωνήσουμε, αλλά και να ενστερνιστούμε τους λόγους του μεγάλου Σπυρίδωνα Τρικούπη. «Εορτάζοντες οι πανέλληνες την εικοστήν πέμπτην Μαρτίου δύνανται να λέγουσι υπερηφάνως: Αύτη η μέρα ήν πεοίσσεν ο Κύριος. Ναι. Θεού ποίημα είναι η εικοστή Πέμπτη Μαρτίου» (Λονδίνο 1861).

Θα έλεγα ότι είναι Κανόνας ιεροτελεστίας. Αρκεί η χιλιοειπωμένη ακολουθία να αναβρύζει με την ίδια πάντοτε ένταση και η φωνή να κρατιέται καθαρόνχη, κατανυκτική όπως αρμόζει σε νυκτερινή βυζαντινή λειτουργία αντίκρυ σε καπνισμένες, αμυδρές από το χρόνο, τοιχογραφίες (φωτ. 12). Ιστορήσεις όπου δε διακρίνεις πλέον τις γραμμές ή το θέμα τους,

φωτ. 12 - Φιλόσοφοι και Χριστιανισμός

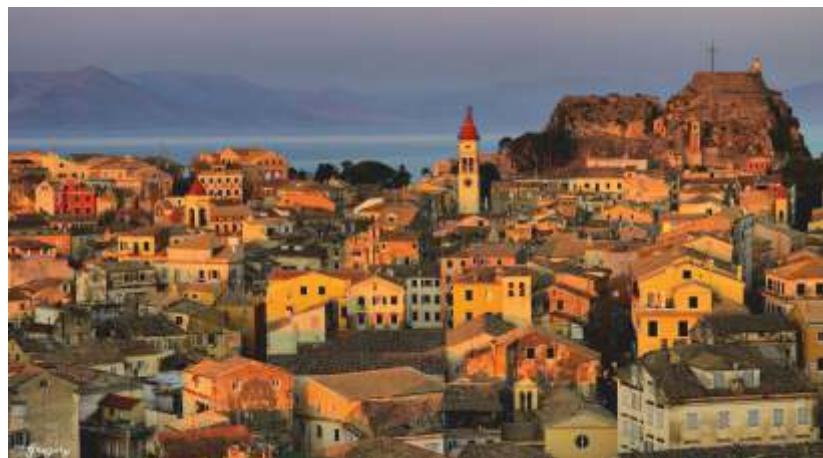
αναγνωρίζεις όμως τη μουσική τους και αισθάνεσαι τη μελωδία που αναπέμπουν, να σημίγει με τον λιβανωτό. Να σε καλύπτει και να σε γαλνεύει. Πράγματι για τον Ελληνα και ιδιαίτερα για αυτόν που αισταμάτητα τρέφει το ιδανικό, το πνεύμα του, η ημέρα που πανηγυρίζεται σήμερα, πάντα όπου και αν βρίσκεται, θα πρέπει να είναι «Αύτη η ημέρα ήν πεοίσσεν ο Δημιουργός του Παντός». Είθε οι ψυχές τους, οι σκιές των αδελφών μας να μας συνοδεύουν και να οδηγούν πάντοτε την προσπάθεια της ανεύρεσης του απολεσθέντος Λόγου και στην ορθή επιτέλεση των αιωνίων καθηκόντων μας.

“Κέρκυρα: Αρχόντισσα του Ιονίου, αγαπημένο μου νησί”

Kέρκυρα... ένα νησί που μόνο στο άκουσμά του μου προκαλεί χιλιάδες συναισθήματα. Λίγο πανταγωγή μου, λίγο το ότι έχω περάσει σχεδόν όλα τα καλοκαίρια της εφηβικής ζωής μου σε αυτόν τον ευλογημένο τόπο, με οδηγούν να γράψω το παρόν αφιέρωμα για το νησί των Φαιάκων. Για να είμαι ειλικρινής σκεφτόμουν μάνες ολόκληρους να αρθρογραφήσω σκετικά με το νησί μου, όμως το χρέος που ένιωθα για να αποτυπώσω στο γραπτό λόγο όλην την αίγλη της Κέρκυρας με κρατούσε πίσω. Ελπίζω να ανταποκριθώ επάξια στο απαιτητικό αυτό «έργο»!

Πρώτα απ' όλα αξίζει να κάνουμε μία ιστορική ανασκόπηση του νησιού. Σύμφωνα με ιστορικούς, η Κέρκυρα φαίνεται να κατοικείται ήδη από την Παλαιολιθική εποχή και η πρώτη αναφορά σε αυτήν γίνεται τη Μυκηναϊκή περίοδο περίπου το 1300 π.Χ. Ακόμη καίρει ιδιαίτερης μνείας από τον Όμηρο στην Οδύσσεια, καθώς ο πολυμήχανος ήρωας βρήκε στο «Νησί των Φαιάκων» φιλοξενία και θαλπωρή. Η Κέρκυρα αποτελεί τον τελευταίο σταθμό της δεκαετούς «περιπέτειας» του Οδυσσέα πριν επιστρέψει στην αγαπημένη του πατρίδα, Ιθάκη.

Κατά τον Μεσαίωνα, το νησί ήταν μέρος της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και αποτελούσε «ασπίδα» προστασίας σε επιδρομές από τη Δύση. Τον

Η πόλη της Κέρκυρας από ψηλά, Φωτογραφία από villaagiolina-corfu.gr

15^ο αιώνα, πέρασε στην κυριαρχία των Βενετών, οι οποίοι επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό την αρχιτεκτονική του νησιού και την νοοτροπία των κατοίκων. Σύμφωνα με τον ιστορικό Γουΐλ Ντυράν, η Κέρκυρα οφείλει στη Βενετοκρατία το γεγονός ότι δεν πάτησε ποτέ το πόδι του Οθωμανός στο νησί και οι Κέρκυραίοι δεν βίωσαν τον οθωμανικό ζυγό. Σύμφωνα με τους κατοίκους σε αυτό συνέβαλε και ο Άγιος Σπυρίδωνας που πάντα σκεπάζει και φυλάει το νησί από λιμούς και εχθρούς!

Η επίδραση των Βενετών στο νησί είναι αναμφισβίτη που γίνεται εύκολα αντιληπτή ακόμα και από μη έμπειρο μάτι. Η αρχιτεκτονική της Κέρκυρας διαφέρει από τα ελληνικά πρότυπα και θυμίζει γειτονιές της Βενετίας και της Ρώμης. Η κερκυραϊκή διάλεκτος περιέχει πληθώρα λέξεων ιταλικής προέλευσης. Η ξεχωριστή κερκυραϊκή κουζίνα δε, αντλεί στοιχεία από την ιταλική γαστρονομία και τα δημοφιλή πιάτα του νησιού, όπως η παστιτσάδα, το μπουρδέτο, το σοφρίτο και το μπιάνκο χαρακτηρίζονται από βενετσιάνικο αέρα! Στον μόνο τομέα που οι Βενετοί απέτυχαν να ασκήσουν επιρροή αν και προσπάθησαν ήταν ο θρησκευτικός! Οι Κέρκυραίοι διατήρησαν σθεναρά την ορθόδοξην πίστη τους και μόνο το 5% των κατοίκων έγιναν καθολικοί.

Μετά τη Βενετοκρατία, το νησί πέρασε στα χέρια των Γάλλων υπό τον Ναπολέοντα. Η γαλλική κυριαρχία διήρκεσε μόνο δύο χρόνια καθώς είχε έρθει η σειρά των Βρετανών να καταλάβουν την Κέρκυρα το 1809! Ξεκίνησε λοιπόν μια περίοδος ευημερίας για το νησί. Οι Βρετανοί κατασκεύασαν δρόμους, κτίρια και σύστημα ύδρευσης. Το

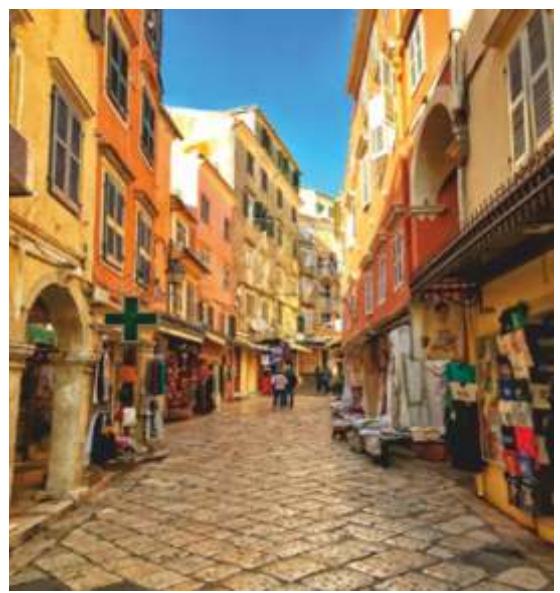
σημαντικότερο όμως «έργο» που έκαναν ήταν η καθιέρωση της ελληνικής ως επίσημης γλώσσας του νησιού.

Με τη «συνθήκη του Λονδίνου», στις 29 Μαρτίου του 1864, η Μεγάλη Βρετανία παρακωρεί στο ελληνικό κράτος ως δώρο για τον ερχομό του νέου Δανού Βασιλιά της Ελλάδας, Γεωργίου Α', τη Επάνοσα! Επειτα από αιώνες σκλαβιάς και κατοκής, η Κέρκυρα και τα υπόλοιπα νησιά του Ιονίου πελάγους επιστρέφουν εκεί που πραγματικά ανήκουν!

Υπάρχουν πάρα πολλοί λόγοι για τους οποίους αξίζει κανείς να επισκεφτεί αυτό το μέρος. Άλλωστε δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η Κέρκυρα συγκαταλέγεται κάθε καλοκαίρι στα 10 πιο δημοφιλή νησιά όχι μόνο της Ελλάδος αλλά και της Μεσογείου με την πληρότητα στα καταλύματα τον Αύγουστο να ξεπερνά το 90%! Το μεγαλύτερο μέρος των τουριστών αποτελούν οι Ιταλοί, οι οποίοι προσεγγίζουν το νησί και ακτοπλοϊκά και αεροπορικώς. Έπειτα ακολουθούν με διαφορά οι Βρετανοί, οι Γερμανοί και οι Ρώσοι τουρίστες. Ωστόσο, δεν είναι λίγοι και οι Έλληνες οι οποίοι επιλέγουν το νησί των Φαιάκων για ποιοτικές διακοπές.

Το δυνατό «χαρτί» του νησιού δεν είναι άλλο παρά η ίδια η πόλη της Κέρκυρας, η οποία έχει ανακηρυχθεί ως μνημείο παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO. Η εμβληματική αρχιτεκτονική της, η οποία την ξεχωρίζει από οποιαδήποτε άλλη ελληνική πόλη, σε συνδυασμό με τα δύο φρούρια της, το νέο και το παλιό, προσδίδουν έναν ρομαντισμό στην ατμόσφαιρα οποιαδήποτε εποχή κι αν επιλέξεις να την επισκεφτείς. Τα στενά καντούνια της προσφέρονται για ατελείωτες βόλτες -που πίστεψε μεριπτέ δε θα βαρεθείς!

Το πιο αναγνωρίσιμο κτίριο της Κέρκυρας

Χαρακτηριστικό κερκυραϊκό καντούνι: Πηγή φωτογραφίας: radiopatra.gr

είναι σαφώς το Λιστόν, το οποίο κατασκευάσθηκε τον 19ο αιώνα από Γάλλο μπχανικό με βάση τη σκεδίσιον του δρόμου Rivoli (rue de Rivoli) στο Παρίσι. Το όνομά του λέγεται ότι προέρχεται από

Το Λιστόν, πηγή φωτογραφίας: [maxmag.gr](#)

την βενετσιάνικη λέξη «lista», καθώς αυτήν την εποχή μπορούσαν να περπατήσουν μπροστά από τον Λιστόν μόνο οι επιφανείς κάτοικοι του νησιού που ανήκαν στο Libro d'oro. Αυτά τα πρωτόκολλα ευτυχώς δεν ισχύουν σήμερα καθώς μπορεί ο καθένας να κάνει την βόλτα του και να πει τον καφέ του με θέα το εντυπωσιακό αυτό κτίσμα. Μετά τον καφέ στο Λιστόν μπορείς να συνεχίσεις την περιπέτασα σου προς την πλατεία Σπανάδα, η οποία δεν είναι η μεγαλύτερη πλατεία μόνο της Ελλάδας αλλά όλων των Βαλκανίων. Εκεί συχνά διοργανώνονται συναυλίες και μουσικά events.

Επόμενη στάση στο νησί των Φαιάκων προτείνεται στον Ιερό Ναό του Αγίου Σπυρίδωνα, τον οποίο ευλαβούνται πολύ οι Κερκυραίοι και τον θεωρούν μέγα προστάτη τους! Δεν είναι όμως και λίγα τα θαύματα που έχει κάνει ο Άγιος για τους κατοίκους. Τους έχει σώσει από έλλειψη σιταριού και πείνα, οθωμανικές πολιορκίες, την επιδημία της πανώλης ακόμα και το 1940 από τις βομβιστικές επιθέσεις των Ιταλών! Τέσσερις φορές τον χρόνο γίνεται λιτανεία του ιερού σκηνώματος του Αγίου με συνοδεία φιλαρμονικών και αποτελεί σίγουρα μια αξέχαστη εμπειρία στο νησί είτε πιστεύεις είτε όχι.

Έπειτα, ενδείκνυται βόλτα μέσα στα κανιούνια με ένα παγωτό ή κρέπα στο χέρι. Η Κέρκυρα διαθέτει πανέμορφες συνοικίες, όπως η Εβραϊκή και το Καμπιέλο (Campiello) που σε ταξιδεύουν σε άλλη εποχή και σε κάνουν να ξεχνάς ότι ζεις στον 21^ο αιώνα. Μπουγάδες ρούκων να στηρίζονται σε λεπτά σκοινιά συνδεδεμένα μεταξύ των κτηρίων, χρωματιστές βέσπες, μωβ βουκαμβίλιες και λευκά γιασεμί, κρυμμένα εκκλησάκια, εστιατόρια παραδοσιακά και εστιατόρια γκουρμέ, μικρά καφέ, μαρμάρινα πηγάδια σε περιμένουν για να σου χαρίσουν πανέμορφες εικόνες και αξεπέραστες φωτογραφίες στο κινητό ή τη μνήμη σου! Μην ξεχάσεις να ψωνίσεις στα αναρίθμητα τουριστικά μαγαζά που διαθέτουν από μαγνητάκια και καρτ ποστάλ μέχρι ακριβά κοσμήματα και γούνες!

Σίγουρα δεν πρέπει να φύγεις από το νησί χωρίς να έχεις αγοράσει κουμ κουάτ, το ΠΟΠ προϊόν της Κέρκυρας, το λεγόμενο «χρυσό πορτοκάλι» που έχει καταγωγή από την Κίνα! Εκτός από τα πολλά οφέλη που προσφέρει στην υγεία μας, οποιαδήποτε μορφή του είτε ως λικέρ είτε ως γλυκό του κουταλιού είτε ως μαρμελάδα είτε σε μπισκότα με επικάλυψη σοκολάτας, το κουμ κουάτ σε καμία περίπτωση δεν θα σε απογοντεύσει! Εξάλλου δεν μπορείς να το βρεις σε άλλο μέρος στην Ελλάδα.

Συνεχίζοντας τη βόλτα μες την πόλη, αξίζει να επισκεφτείς το παλαιό φρούριο, το οποίο θεωρείται πρότυπο οχυρωματικής αρχιτεκτονικής. Εκεί στεγά-

ζονται οι Δημόσια Βιβλιοθήκη, Υπρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού καθώς και σχολές του Ιονίου Πανεπιστημίου. Το καλοκαίρι ιδιαίτερα, λαμβάνουν χώρα πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις, εκθέσεις και συναυλίες. Κοντά στο φρούριο, βρίσκονται τα Ανάκτορα των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου, «προίκα» του νησιού από την Βρετανική κατοχή. Λεπτουργούν από το 1927 ως μουσείο Ασιατικής τέχνης, το μοναδικό τέτοιου είδους στην Ελλάδα. Μια επίσκεψη σίγουρα συνιστάται!

Λίγο έξω από το κέντρο της πόλης, πηγαίνοντας προς το Κανόνι συναντάς την παραθεριστική κατοικία των τέως βασιλέων της Ελλάδας, η οποία ανήκει πλέον στο ελληνικό κράτος. Το Mon Repos ή αλλιώς Μουσείο Παλαιόπολης αποτελείται από μεγάλους κήπους και από μια έπαυλη σπουδαίας νεοκλασικής αρχιτεκτονικής. Στις 14 αίθουσες του κτηρίου στεγάζονται διάφορες εκθέσεις ιστορικού και αρχαιολογικού ενδιαφέ-

ροντος.

Φεύγοντας από την παλιά βασιλική εξοχική κατοικία, δεν έχεις άλλη επιλογή παρά να κατευθυνθείς προς το φημισμένο Κανόνι. Αγαπημένη μου κερκυραϊκή γωνιά

Η πλατεία Σπιανάδα από ψηλά στο βάθος φαίνεται το νησάκι Βίδος.
πηγή φωτογραφίας: [corfu-airport-carhire.com](#)

γιατί συνδυάζει πολλές όμορφες εικόνες. Πρώτα απ' όλα υπάρχει το κανόνι, κατάλοιπο της γαλλικής κατοχής του νησιού από το οποίο πήρε το όνομά της και η ευρύτερη περιοχή. Κατεβαίνοντας τον λόφο από το κανόνι, συναντάς τη φημισμένη λευκή μονή της Παναγίας των Βλαχερών που συνδέεται με την στεριά με μια τσιμεντένια λωρίδα γης! Απέναντι ακριβώς δεσπόζει επιβλητικό, το επίσης γνωστό Ποντικονήσι, το οποίο μπορείς να προσεγγίσεις με καραβάκι. Επίσης, στην περιοχή βρίσκεται ο διεθνής αερολιμένας «Ιωάννης Καποδίστριας», όπου το καλοκαίρι προσγειώνονται και απογειώνονται με συχνότητα 5 λεπτών αεροπλάνα από όλην την Ευρώπη και την Μέση Ανατολή! Αξίζει πραγματικά να κάτσετε στις καφετέριες του Κανονίου και να απολαύσετε έναν καφέ ή γλυκό έχοντας πανοραμική θέα από τη μία το Ποντικονήσι και το μοναστήρι και από την άλλη να αγναντεύ-ετε σε απόσταση αναπνοής τα αεροσκάφη που πηγαίνονται! Εμπειρία μοναδική...

Τυπική μπουγάδα στην Κέρκυρα,
πηγή φωτογραφίας: corfuland.gr

καλλιτεχνών της εποχής, αγάλματα όπως οι *Εννέα Μούσες* του Ιταλού γλύπτη Ντομένικο Μοράνι και οι *Τρεις Χάριτες*, 13 προτομές αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων καθώς και του Σαιξιπρ, ο Αχιλλέας Θνήσκων του γερμανού γλύπτη Χέρτερ και ο Αχιλλέας *Nikών* είναι μερικά πολύ σπουδαία έργα που κοσμούν το Αχιλλέιον! Μετά τον Ά' Παγκόμιο Πόλεμο το παλάτι περιήλθε στην περιουσία του ελληνικού δημοσίου και από το 1984 λειτουργεί ως μουσείο.

Η Κέρκυρα εκτός από πάρα πολλά μουσεία και μνημεία ενδιαφέροντος διαθέτει και πολύ ωραίες αμμουδερέες ή βραχώδεις παραλίες. Οι ντόπιοι συνηθίζουν να καρακτηρίζουν ως έξω θάλασσες τις παραλίες προς την Αδριατική και ως μέσα θάλασσες τις παραλίες μεταξύ του νησιού και της Ηπείρου. Από τις έξω θάλασσες φημίζονται για τα νερά τους η Παλαιοκαστρίτσα, η Γλυφάδα (η δική μου αγαπημένη), το Πόρτο Τιμόνι, ο Άγιος Γεώργιος των Πάγων, ο Άγιος Γόρδιος, ο Χαλικούνας και ο Ίσσος για μαγευτικό πλιοβασίλεμα. Από τις μέσα θάλασσες, αξίζουν το Μπαρμάτι, ο κόλπος

Η παλαιοκαστρίτσα από ψηλά, πηγή φωτογραφίας: atcorfu.gr

Φεύγοντας από την πόλη και κατευθυνόμενοι νότια του νησιού, μόλις 9 χιλιόμετρα μακριά, βρίσκεται μία από τις πιο διάσημες βασιλικές επαύλεις της Ευρώπης, το ξακουστό Αχίλλειον. Μόνο το Αχίλλειον μπορεί να αποτελέσει κατ' εμέ λόγο επίσκεψης της Κέρκυρας! Ξτίστηκε στο τέλος του 19^{ου} αιώνα από Ιταλούς αρχιτέκτονες και ανήκε στην Αυτοκράτειρα της Αυστρίας Ελισάβετ (γνωστή και ως Σίσσυ), η οποία αγαπούσε τον ελληνικό πολιτισμό και αφιέρωσε το παλάτι της στον Αχιλλέα. Η αγάπη της Αυτοκράτειρας για την Αρχαία Ελλάδα αποτυπώνεται με κάθε τρόπο εντός και εκτός του ανακτόρου, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί σαν μια ωδή στον ελληνισμό! Τοιχογραφίες από τα ομηρικά έπη σπουδαίων

Εσωτερικός χώρος του Αχιλλείου,
πηγή: Kathimerini.gr

στο Νησάκι από το οποίο κατάγομαι, οι Μπενίσες για καλό φαγητό και ο Άγιος Ιωάννης Περιστερών! Το βόρειο μέρος του νησιού αποτελείται επίσης από υπέροχες παραλίες, όπως της Αχαράβης, της Ρόδας και φυσικά το εξωτικό Canal D'amour (Κανάλι της Αγάπης). Όπου και να πας για μπάνιο το μόνο σίγουρο είναι ότι θα ευχαριστηθείς. Μια μικρή προειδοποίηση: συνήθως τα νερά στην Κέρκυρα είναι πολύ παγωμένα και χρειάζονται μερικά λεπτά για να συνηθίσεις τη θερμοκρασία!

Θα ήθελα να γράψω πολλά ακόμα για την Κέρκυρα, για τα γραφικά χωριά της, την καταπράσινη ενδοχώρα της, τα παραδοσιακά πανηγύρια της και τα ξεχωριστά της έθιμα. Μα φοβάμαι το κείμενό μου θα γίνει κουραστικό. Η Κέρκυρα είναι ένα μέρος που αξίζει να επισκεφτείτε οποιαδήποτε περίοδο του χρόνου, ωστόσο φημίζεται κυρίως για το φαντασμαγορικό Πάσχα της καθώς διαθέτει μερικά από τα πιο ιδιαίτερα πασχαλινά έθιμα της Ελλάδας, και για το ζεστό καλοκαίρι της. Αν αποφασίσετε να την επισκεφτείτε, ετοιμαστείτε να αποκομίσετε πανέμορφες εικόνες αίγλης και αριστοκρατίας και να ταξιδέψετε όχι μόνο στο χώρο αλλά και στο χρόνο!

Φωτογραφία από το Κερκυραϊκό έθιμο του Πάσχα
να ρίκνουν από τα μπαλκόνια κανάτια,
πηγή: barastravel.gr

Σύλλογος Εθελοντών Πολιτικής Προστασίας Μάνδρας-Ειδυλλίας «Πατέρας»

Η εταιρεία **Λίντε Ελλάς** είναι ένας ισχυρός σύμμαχος του Συλλόγου Εθελοντών Πολιτικής Προστασίας Μάνδρας Ειδυλλίας "ΠΑΤΕΡΑΣ", στην προσπάθεια που γίνεται για την προστασία των δασών μας.

Τα στελέχη της εταιρείας κα. **Καβαλιεράκη-Φωκά** και κα. **Ζαξήρα**, επισκέφθηκαν την έδρα του συλλόγου και παρέδωσαν στην ομάδα μας 10 ολοκαίνουργιους επινώπιους πυροσβεστήρες.

Η χορηγία του συγκεκριμένου πυροσβεστικού εξοπλισμού, αποτελεί στοχευμένη επιλογή της εταιρείας και αναβαθμίζει την επιχειρησιακή δράση των Εθελοντών του πεζοπόρου τμήματος δασοπυρόσβεσης.

Ευχαριστούμε θερμά την εταιρεία **Λίντε Ελλάς** και τα στελέχη της για την σημαντικότατη για εμάς χορηγία, αλλά και για το πραγματικό ενδιαφέρον τους για τη δράση των Εθελοντών του "ΠΑΤΕΡΑ".

Ευχόμαστε από καρδιάς, η πρωτοβουλία της **Λίντε Ελλάς** να αποτελέσει λαμπρό παράδειγμα, παρακινώντας και άλλους να προσφέρουν αναλόγως στον Εθελοντισμό.

Η εταιρεία **Λίντε Ελλάς** ανήκει στον Γερμανικό ομίλο **Linde PLC**, ο οποίος κατέχει πυγετική θέση στη διεθνή αγορά πεπιεσμένων και υγροποιημένων αερίων, με εξειδίκευση στους τομείς των εφαρμογών και των ειδικών αερίων καθώς και στον τομέα των ιατρικών αερίων.

Με μεγάλη επιτυχία διεξήχθη η **9^η Συνάντηση Βετεράνων Enduro** στα Μέγαρα, την Κυριακή **13/02 2022**.

Το παρόν για την ασφαλή διεξαγωγή της διοργάνωσης, έδωσαν **Ομάδα Εθελοντών Μεγαριτών (Ο.Ε.Μ.)** και ο **Σύλλογος Εθελοντών Πολιτικής Προστασίας Μάνδρας Ειδυλλίας "Πατέρας"**.

Ευχαριστούμε τα μέλη του **ΣΕΠΠΜΕ ΠΑΤΕΡΑΣ: Μιχάλη Παλληκαράκη** και **Αργύρη Καρβούνη** για την άψογη συνεργασία.

Παραδόσαμε στον **Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό** τα τρόφιμα που συγκεντρώθηκαν τις προηγούμενες ημέρες, με σκοπό την ενίσχυση της δράσης του, για παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στην **Ουκρανία**.

Ευχαριστούμε θερμά τους Εθελοντές του ΠΑΤΕΡΑ, τους ευαισθητοποιημένους πολίτες του Δήμου μας και τους εργαζόμενους της **Λίντε Ελλάς** που για ακόμη μια φορά στήριξαν την κοινωνική δράση του συλλόγου μας.

Ευχαριστούμε την εταιρεία **Σκαφίδας-Πέππα Α.Ε.** για την ευγενική χορηγία τους σε εργαλεία και αναλώσιμα και συγκεκριμένα σε: Τσάπες, ψαλίδι σιδήρου, ζευγάρια πυράντοχα γάντια.

Είναι σημαντικό για τους Εθελοντές του ΠΑΤΕΡΑ, οι εταιρείες της περιοχής να είναι έμπρακτοι υποστηρικτές μας.

Τιμάμε τους ήρωες μας! **25 Μαρτίου 2022** Προσφέρουμε το ελάχιστο, σε αυτούς που μας έδωσαν τα πάντα!

Σύννεφα πολέμου και πάλι

Του αρχιψ. Ιακώβου Κανάκη

Ετος 2022 και ο κόσμος αντικρίζει και πάλι έναν ακόμα πόλεμο. Μια ακόμα τραγωδία με κόστος σε ανθρώπινες ζωές. Και όλοι εμείς θεατές σε κάτι που σίγουρα δεν μπορούμε να ελέγξουμε. Πονάει ο άνθρωπος για τον συνάνθρωπο...έστω και αν έχει σκληρύνει. Είναι έμφυτο αυτό. Πονάει, αγανακτεί, οργίζεται, φοβάται, αναρωπιέται, αισθάνεται μικρός και ανασφαλής. Ο νέος πόλεμος στην εποχή μας μας βάζει σε βαθύ στοκασμό, μας ωθεί στο να φιλοσοφήσουμε και να θεολογήσουμε. Πού οδηγείται αλλήθεια η ανθρωπότητα; Ο τεχνολογικός πολιτισμός καλπάζει, οι συνθήκες διαβίωσης έχουν βελτιωθεί, οι αποστάσεις ελαχιστοποιήθηκαν, η επιστήμη προοδεύει και κάνει πιο εύκολη την καθημερινότητα και τις ανάγκες κάθε ανθρώπου, αλλά τελικά η ανθρώπινη ύπαρξη προάγεται; Οι κοινωνίες των ανθρώπων έγιναν τέτοιες που να απολαμβάνει ο άνθρωπος πραγματικά την ζωή του; Πάντως, τα πάθη όχι μόνο δεν μειώθηκαν, αλλά διογκώνονται μέρα με την ημέρα. Θα περιμέναμε η επιστημονική πρόοδος να φέρει πρόοδο και στην αλληλεγγύη μεταξύ των λαών, θα περιμέναμε ένα πνεύμα παγκοσμιότητας, ενόπτητας μεταξύ των ανθρώπων, αλλά αντ' αυτού άκρατος εγωισμός και «γιγαντισμός».

Ο άνθρωπος θεωρεί ότι μπορεί αν υπερβεί τα όποια όριά του και να αντικαταστήσει και αυτόν τον Δημιουργό του. Σημειώνει ο καθηγητής

εξουσία, η φιλαυτία και ο άκρατος εγκεντρισμός έφερε και φέρνει τον άνθρωπο στον δικασμό σε σχέση με τον Θεό του, τον συνάνθρωπό του, ακόμα και με τον ίδιο του τον εαυτό. Ζει ο άνθρωπος μια συνεκή πτωτική πορεία, βιώνει εσωτερική διάσπαση.

Τα ανθρώπινα πάθη δεν αφήνουν τον άνθρωπο να ζήσει ελεύθερος, τον δεσμεύουν, τον απομονώνουν και τον καθιστούν δυστυχή. Ένας νέος πόλεμος στην γειτονιά μας και ας ξεκινήσει η κριτική και κυρίως η αυτοκριτική μας. Έχουμε ενώπιόν μας έναν πόλεμο που ξεκινά και προκωρά «πολιτισμένα», αλλά έχει τις ίδιες τραγικές συνέπειες, όπως κάθε πόλεμος. Ένας πόλεμος ξεκίνησε πάλι και οι πολλοί ζούμε την καθημερινότητα μας κανονικά. Οι εργαζόμενοι πηγαίνουν στις δουλείες τους, οι καθηγητές και οι μαθητές στα σχολεία τους, ο κάθε άνθρωπος τις υποχρεώσεις του και μοιάζουμε έτσι σαν να μην συμπάσχουμε σε ότι συμβαίνει γύρω μας, σαν να μην κατοικούμε τον ίδιο πλανήτη. Κάπου εδώ

Μιλτιάδης Κωνσταντίνου: «...στο γεμάτο καλώδια και κεραίες σύγχρονο κόσμο, η επικοινωνία και η αλληλοκατανόση μεταξύ των ανθρώπων είναι το ίδιο προβληματικές, όπως και στην αρχέγονη εποχή. Σήμερα όμως τα πράγματα είναι ακόμη πιο επικίνδυνα, καθώς τα καταπληκτικά επιτεύγματα της σύγχρονης τεχνολογίας ανοίγουν στον άνθρωπο όχι μόνον την προοπτική της ευημερίας, αλλά και της ολοκληρωτικής καταστροφής. Η ανθρωπότητα θα πρέπει να εκτιμήσει σωστά τα επιτεύγματα αυτά πριν φτάσει σε αρκετό ύψος, ώστε κάθε νέο πλιθί να αποτελεί σοβαρή απειλή για την ισορροπία του. Ίσως το πυργόμορφο σκήμα των πυρονικών εργοστασίων είναι στην προκειμένη περίπτωση προφητικό». Έτσι σκολιάζει την περικοπή της Γενέσεως σχετικά με τον Πύργο της Βαβέλ, τον Πύργο της «Σύγκυσης». Η έπαρση και η τάση για

χρειάζεται να εξετάσουμε την ποιότητα της ανθρώπινης υπόστασής μας. Τί κάνουμε εμείς για όλα τα πράγματα γύρω μας, ποια είναι η στάση μας. Αδύναμοι είμαστε, αλλά έχουμε το μεγάλο όπλο της προσευχής. «Άνω θρώσκω», δηλαδή κοιτώ ψηλά. Δένοσή μας είναι οι δυνατοί της γης να πάψουν να υπηρετούν τα αλαζονικά τους σκέδια, να ανοίξουν οι εσωτερικοί τους οφθαλμοί. Να μην σκέπτονται για πόλεμο και κατακτήσεις, αλλά να αγωνίζονται για την επικράτηση της ειρήνης παντού. Αυτήν την ειρήνην επιζητούμε.

Τα νέα του Ποδηλατικού Συλλόγου Μάνδρας "West Coast"

Την **Κυριακή 27 Μαρτίου** η αποστολή της ομάδας μας βρέθηκε στην **Πάτρα** για να συμμετάσχει στον **Ιστορικό Γύρο Θυσίας**. Ο αγώνας είχε εκκίνηση στο λιμάνι της Πάτρας και τερματισμό στην Αγία Λαύρα.

Τα θερμά μας συγχαρητήρια στους αθλητές για την προσπάθειά τους.

Ευχόμαστε γρήγορη ανάρρωση στην αθλητρια μας **Αδάμ Αλεξάνδρα** που λόγω στομαχικών διαταραχών αναγκάστηκε να εγκαταλείψει.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΓΩΝΑ:

Πετρίδης Θεόδωρος 4^{ος} (Ανδρών 30-34)
Βεργόπουλος Ευάγγελος 12^{ος} (Ανδρών 40-44)
Ορέστης Βέργος 12^{ος} (Ανδρών 55-59)
Γεραλής Σπυρίδων 23 (Ανδρών 19-29)
Παπανικολάου Δημήτριος 27 (Ανδρών 19-29)
Νικολάου Δημήτριος 11 (Ανδρών 30-34)
Αδάμ Αλεξάνδρα DNF

Στον Γέρακα βρέθηκαν οι αθλητές μας την **Κυριακή**, ώστε να συμμετάσχουν στον διασυλλογικό αγώνα που διοργάνωσε ο **ΣΥ.ΦΑ.ΓΕ.**

Σε μια κρύα μέρα οι αθλητές μας έδωσαν τον καλύτερο τους εσαυτό, με δύο εξ' αυτών να βρίσκονται στο βάθρο. Ο **Θεοδωρής Πετρίδης** τερμάτισε 2^{ος} και η **Παγώνη Κωνσταντίνα** 1^η.

Ακολουθούν αναλυτικά τα αποτελέσματα:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΝΔΡΩΝ

Πετρίδης Θεόδωρος 2^{ος}
Γεραλής Σπυρίδων 8^{ος}

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΦΗΒΩΝ

Λεβίσιανος Ιωάννης 8^{ος}

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΙΔΩΝ

Λουκάς Άγγελος 14^{ος}
Παριανός Κωνσταντίνος 16^{ος}

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΜΠΑΙΔΩΝ

Διαμαντάκος Παναγιώτης 11^{ος}
Λουκάς Στέργιος 17^{ος}

Μικελής Μιχάλης^{ος}

Αδάμ Κωνσταντίνος 24^{ος}

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΓΚΟΡΑΣΙΔΩΝ

Παγώνη Κωνσταντίνα 1^η

Ο αθλητής μας **Κωνσταντίνος Πούτας** συμμετείχε την **Κυριακή 20 Μαρτίου** στον αγώνα που διοργάνωσε ο **Σπαριατικός**.

Μπορεί να ήταν ο μοναδικός αθλητής της ομάδας μας στην συγκεκριμένη διοργάνωση, όμως μας εκπροσώπησε επάξια καταλαμβάνοντας την **4^η θέση** στην κατηγορία **Μίνι μεγάλα**.

Συγχαρητήρια Κωνσταντίνε για την απόδοση σου, αλλά και στους γονείς σου για την αμέριστη στήριξη τους.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ MINI ΜΕΓΑΛΑ

Κιτσαντάς Ιάσωνας 9^{ος}
Σκαρπίδης Μάριος 16^{ος}

Πούτας Κωνσταντίνος 22^{ος}

Μαρουγκας Παναγιώτης 24^{ος}

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ MINI ΜΙΚΡΑ

Χατζόπουλος Παναγιώτης 21^{ος}

Τζεγιαννακης Αναστάσιος 28^{ος}

Δοξαστακης Σοφοκλής DNF

Πολλά συγχαρητήρια σε όλους τους αθλητές μας για την προσπάθειά τους.

Δύο μέρες πέρασαν από το τέλος του **7^ο mtb st George Kiafas** αγώνα και έχουμε ξεκινήσει να σκεδιάζουμε το **8^ο** ώστε να γίνει ακόμα καλύτερο.

Εδώ όμως πρέπει να πούμε ένα μεγάλο "ευχαριστώ" σε ανθρώπους, καταστήματά και οργανισμούς που μας βοήθησαν στην επίτευξη αυτού του αποτελέσματος.

Συγκεκριμένα ευχαριστούμε το **Δημοτικό οργανισμό κοινωνικής αλληλεγγύης & πολιτισμού Δήμου Μάνδρας-Ειδυλλίας**, το **Δήμο Μάνδρας Ειδυλλίας Ερυθρών Οινόν**, την **Κοινωφελή Επικείρωση Δήμου Ελευσίνας (Κ.Ε.Δ.Ε.)**, και τον **Υψηλουργό Δικαιοσύνης Κώτσηρα Γεώργιο**, για την στήριξη και την ανάδειξη του ποδηλάτου στην Πόλη μας.

Η **Άδαμ Αλεξάνδρα** και η **Παγώνη Κωνσταντίνα**, οι δύο από τις τρεις γυναίκες που διαθέτει η ομάδα μας, είναι πρωταθλήτριες Αττικής που τερμάτισαν πρώτες και στον **διασυλλογικό αγώνα της Δευτέρας**.

Τα αποτελέσματα των αγώνων για τους υπόλοιπους αθλητές μας είναι:

ΤΟΠΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΑΝΔΡΩΝ

Πετρίδης Θεόδωρος (3^{ος})
Βεργόπουλος Ευάγγελος (7^{ος})
Ντεγιαννης Εμμανουήλ (12^{ος})
Παπανικολάου Δημήτριος (13^{ος})
Γεραλής Σπυρίδων (14^{ος})
Χατζηκανελλος Αριστείδης (16^{ος})

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΣΤΕΡ ΑΒ

Ντάρδας Ηρακλής (3^{ος})
Πλοκας Ηλίας (8^{ος})
Νικολάου Δημήτριος (17^{ος})
Παπαγεωργίου Αλέξανδρος (18^{ος})
Κιτσαντάς Κωνσταντίνος (26)
Μανωλάς Κωνσταντίνος DNF

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Άδαμ Αλεξάνδρα (1^η)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΦΒΩΝ

Λεβίσιανος Ιωάννης (9^{ος})

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΙΔΩΝ

Λουκάς Άγγελος (11^{ος})
Παριανός Κωνσταντίνος (12^{ος})

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΜΠΑΙΔΩΝ

Διαμαντάκος Παναγιώτης (7^{ος})
Λουκάς Στέργιος (10^{ος})

Μιχελής Μιχάλης (12^{ος})

Άδαμ Κωνσταντίνος (18^{ος})

Λιάσκος Αιγές DNF

Κορομπίλης Παναγιώτης DNF

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΑΓΚΟΡΑΣΙΔΩΝ

Παγώνη Κωνσταντίνα (1^η)

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ MINI ΜΕΓΑΛΑ

Κιτσαντάς Ιάσωνας (8^{ος})
Πούτας Κωνσταντίνος (10^{ος})
Σκαρπιδης Μάριος (22^{ος})
Μαρουγκας Παναγιώτης (30)
Τσαμιος Βαλεντίνος (34^{ος})

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ MINI ΜΙΚΡΑ

Χατζόπουλος Παναγιώτης (21^{ος})
Δοξαστακης Άγγελος (29^{ος})
Τζεγιανακης Αναστάσιος (33^{ος})
Ντάρδας Παναγιώτης (37^{ος})

TEAM RELAY ELITE

Πρώτη θέση με τους αθλητές

Πετρίδη Θεόδωρο, Άδαμ Αλεξάνδρα, Παριανό Κωνσταντίνο, Λουκά Άγγελο

Την **Κυριακή 27 Φεβρουαρίου** η ομάδα μας συμμετείχε με δύο αθλητές στον **πρώτο αγώνα** του **Εθνικού Κυπέλλου Δρόμου στην Άμφισσα**.

Ο **Ντεγιαννης Εμμανουήλ** είχε το ρόλο βοηθού για τον συναθλητή του (και υιό του) **Ντεγιαννη Ευαγγέλο**, ο οποίος τερμάτισε μέσα στην εικοσιπεντάδα.

Συγχαρητήρια και στους δύο αθλητές μας.

Η αθλήτρια μας **Άδαμ Αλεξάνδρα** επιστρέφει από την **Τουρκία** με μία **48^η** και μία **28^η** θέση, όπου πήγε να αγωνιστεί με την **Εθνική Ελλάδας δρόμου γυναικών σε διεθνείς αγώνες**.

Η ομάδα μας συγχαίρει όλη την αποστολή για την προσπάθεια τους.

Στην **Σαλαμίνα** βρέθηκε η ομάδα μας το **Σάββατο 12 Φεβρουαρίου** για να συμμετάσχει στο **κύπελλο ορεινής ποδηλασίας**.

Στην κατηγορία **Μάστερ Α** ο **Δημήτρης Νικολάου** κατέκτησε την **1^η θέση**, ο **Γεώργιος Βαρελάς 3^{ος}**, και ο **Pete Black Pete 5^{ος}**.

Στην κατηγορία **Μάστερ Β** ο **Μανωλάς Κωνσταντίνος** τερμάτισε **2^{ος}**, ο **Ηρακλής Ντάρδας 4^{ος}**, ο **Ηλίας Πλόκας 7^{ος}**, λίγο πιο πίσω τερμάτισε ο **Τάσος Παγώνης**, ενώ άτυχος στάθηκε ο **Άλεξανδρος Παπαγεωργίου** όπου έπαθε βλάβη ελαστικού στην πρώτη στροφή.

Στην κατηγορία **Γυναικών** η **Άλεξανδρα Άδαμ** βρέθηκε πάλι στο βάθρο αυτή την φορά στην **3^η θέση**.

Στην κατηγορία των **παίδων** συμμετείχαν ο **Λεβίσιανος Ιωάννης** και ο **Παριανός Κωνσταντίνος** δείχνοντας μακριπούτα και ταυτόχρονα αυξάνοντας την αγωνιστική τους εμπειρία.

Παρουσίαση βιβλίου

Μπορεί ένα «μυρμήγκι» να μετεξελιχθεί σε «πεταλούδα»; Πώς και γιατί; Η απάντηση βρίσκεται στις σελίδες του βιβλίου **Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΠΕΤΑΛΟΥΔΑΣ** του Κωνσταντίνου Πατούρη.

Πρόκειται για ένα βιβλίο μέσα στο οποίο θα αναγνωρίσουμε την αξία και την ιερότητα κάθε προσωπικού αγώνα, θα ανακαλύψουμε τα όρια της ύπαρξής μας, και έτσι θα οδηγηθούμε προς την αυτογνωσία.

Η γραφή του ισορροπεί ανάμεσα στην ποίηση και στο παραμύθι, στην περιπέτεια και στο λυρισμό, στο ρεαλισμό και στο όνειρο, στο εγώ και στο εμείς, στο «φαίνεσθαι» και στο «είναι». Ο ήρωάς του, ένα μυρμήγκι με το όνομα Γκίρμη, θυμίζει έντονα το Γλάρο Ιωνάθαν Λίβιγκστον του Ρίτσαρντ Μπαχ. Καθώς μπαίνουμε στον εσωτερικό του κόσμου του Γκίρμη, βιώνουμε λυτρωτικά την απελευθέρωση.

Κάθε εικονογράφηση αποτυπώνει την ανάγνωση του δημιουργού της. Το συγκλονιστικό και πρωτότυπο με το συγκεκριμένο βιβλίο είναι ότι έχει εικονογραφηθεί από παιδιά. Οπότε, τα παιδιά-αναγνώστες διαβάζουν παράλληλα την ιστορία του συγγραφέα και τις ιστορίες των συνομηλίκων τους εικονογράφων.

Το βιβλίο ανήκει στην κατηγορία των διαχρονικών. Αφορά και προβληματίζει τον οικουμενικό αναγνώστη κάθε εποχής, εφόσον είναι ανεξάντλητο σε αναγνώσεις. Εύχομαι σε όλους τους σημερινούς αναγνώστες και ειδικότερα στα παιδιά, να το διαβάσουν και να νιώσουν ψυχικά πλουσιότερα κι ευτυχέστερα!...

Ελένη Α. Ηλία

έτος 23ο, αρ. τεύχους 100, τριμηνη έκδοση
διανέμεται δωρεάν
ISSN: 1109-2653
ISSN (Online): 2241-4037

ΚΩΔΙΚΟΣ : 6325
ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ
ΤΑΧ. ΓΡΑΦΕΙΟ
ΜΑΝΔΡΑΣ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ
AP. ΛΔΕΙΑΣ 506/2001 TAK. ΜΑΝΔΡΑΣ

